

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys

2006 m. gruodis, Nr. 4 (91)

Redaktoriaus skiltis

Štai ir vėl kalendorius verčia paskutinius lapus. Dar vieni metai atiteko istorijai.

Ir vėl norisi juos apžvelgti, prisiminti, kas padaryta, ko padaryti nespėjome, ką planavome, ką padarėme.

Per 2006-uosius dienos šviesą išvydo dar keturi „Kariūno“ numeriai. Jūsų – redakcinės kolegijos, atsakingo sekretoriaus, stilistės, maketuotojos, Akademijos dėstytojų, darbuotojų, kariūnų ir visų, kurie rašė „Kariūnui“, – dėka visi jie, mūsų nuomone, buvo gana įdomūs.

Manome, kad žurnalo puslapiuose atsispindėjo Karo akademijos bendruomenės gyvenimas. Mes stengėmės spausdinti įdomius straipsnius, kuo daugiau jų iliustruoti, tobulinti žurnalo dizainą, tačiau galbūt truputį per mažai kritikavome pasitaikančias negeroves, nesugebėjome į viską greitai reaguoti. Bet tam, ko nepadarėme, yra 2007-ieji. Ambicingi redakcinės kolegijos planai nesikeičia – siekti, kad kiekvienas naujas „Kariūno“ numeris būtų įdomesnis, patrauklesnis, gražesnis už išėjusįjį...

Nuoširdžiai dėkojame visiems „Kariūno“ bendradarbiams, skaitytojams ir bičiuliams už nuoširdų darbą, palaikymą, toleranciją, geranorišką kritiką ir linkime Jums ramių šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų.

Atsakingasis redaktorius
plk. Gintautas Surgailis

Tarptautinės savanorių
dienos proga Metų jaunuolio
savanorio titulą
pelnęs Karo akademijos
II kurso kariūnas
Andrius Mika

REDAKcinė KOLEGIJA

Atsakingasis redaktorius
plk.ltn. dr. GINTAUTAS SURGAILIS
tel. 2103650, viet. tel. 24650

Atsakingasis sekretorius
dr. VYTAUTAS TININIS
tel. 2103680, viet. tel. 24680

Redakcinės kolegijos nariai:

EGLė TRATAITė

(Akademijos bendruomenės klausimai)
tel. 2103506, viet. tel. 24506

mjr. ROLANDAS KIŠKIS

(kariūnų gyvenimas)
tel. 2103570, viet. tel. 24570

kpt. REMIGIJUS BUTKEVIČIUS

(sielovada)
tel. 2103511, viet. 24511

kpt. EUGENIJUS PACHOMOVAS

(karinis rengimas)
tel. 2103538, viet. tel. 24538

kpt. ALVYDAS ŽILINSKAS

(universitetinės studijos)
tel. 2103595, viet. tel. 24595

kpt. RONALDAS ENDRIJAITIS

(sportas)
tel. 2103549, viet. tel. 24549

kar. ROKAS PAULIUKAITIS

(Kariūnų tarybos pirmininkas)

Kalbos redaktorė **NIJOLė ANDRIUŠIENė**

Dizainerė **LAIMA ADLYTė**

Fotografas **KęSTUTIS DIJOKAS**

Spausdino

Krašto apsaugos ministerijos
Leidybos ir informacinio aprūpinimo tarnyba,
Totorių g. 27, LT-01121 Vilnius
Tiražas 500 egz. Užsakymas GL - 753.
Leidinyas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLo JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARo AKADEMIJA

Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
El. p. mc@lka.lt, gsurgailis@zebra.lt,
www.lka.lt

- 2 Sveikinimai
- 3 Kalėdos – Dievo kvietimas
- 4 Lapkričio 23-ioji – Lietuvos karių diena
- 5 Vengrijos sukilimui skirta paroda Vytauto Didžiojo karo muziejuje
- 8 Vengrijos sukilimas ir Lietuva 1956–1957 metais
- 10 Lietuvos karo mokyklos istorija 1919–1940 m.
- 14 Seminaras „Informacinių technologijų diegimas kariuomenės bibliotekose“
- 15 Priesaika
- 16 Studijos
- 17 Praktika
- 19 Kad Lietuva neišsivaikščiūtų
- 20 Tiškevičių dvarai – vertingas Lietuvos kultūros paveldas
- 25 Lyderio ugdymas
- 28 Pačios kiečiausios ir murziniausios pirmakursių krikštynos
- 30 Kariūnai ar studentai?
- 31 Pratybos
- 32 Vietnamo dvikovos NIAT-NAM
- 33 Poezija
- 35 Kronika

L

K

A

Šviesių šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Nejučia vėl prabėgo dar vieni metai. Vėl stebuklą žadančios šv. Kalėdų ir Naujųjų metų šventės, kai galime ir turime stabtelėti, apsidairyti aplink, pamąstyti, ką nuveikėme, ko tikimės ateityje. Tiesiog sustoti...

Šios nuostabios šventės sukuria ypatingą nuotaiką. Žmonių širdys pripildo ramybės, gerumo, šilumos.

XXI a. ritmas priverčia mus gyventi pašėlusiu tempu. Didžiąją dalį skiriame darbui, mokslui, tobulėjimui, tad be galo svarbu, kokia aplinka mus supa. O ją ir tarpusavio santykius kuriame tik mes patys, bendraudami ir bendradarbiaudami kasdienėje aplinkoje.

Esame mokslo įstaiga, rengianti šiuolaikinius karininkus, kurie čia įgyja ne tik aukštąjį karinį, bet ir universitetinį išsilavinimą. O tai didelė atsakomybė. Dėl to privalome tobulinti tiek universitetines, tiek karinio rengimo programas.

Šiomet buvo atnaujintos bazinio karinio rengimo, jaunesniųjų štabo karininkų, logistikos, ryšių ir informacinių sistemų bazinių karininkų kursų programos, pradėti rengti nuotolinio mokymo būtinųjų karinių žinių įgijimo kursai. Kad geriau būtų galima išmok-

ti užsienio kalbų, kas be galo svarbu Lietuvai tapus NATO ir ES nare, buvo įsteigtas Užsienio kalbų mokymo institutas, magistrantūroje prasidėjo karinės diplomatijos studijos. Katedros vis aktyviau plėtoja tiek kariuomenei, tiek valstybei reikšmingą mokslinę veiklą. Daug gražių laimėjimų pasiekėme sporto, kultūros srityse, aktyviai dalyvavome visuomeninėje veikloje.

Tikiu, kad ir ateinančiais metais sėkmingai tęsime pradėtus darbus, nestokosime entuziazmo, kūrybinių idėjų, kad darbe ir moksle muds lydės sėkmė, kad kartu garsinsime Karo akademiją Lietuvoje ir pasaulyje.

Sveikinu Jus artejančių švenčių proga. Tegul jos Jums būna šviesios, tegul Jūsų širdyse žiba tikėjimo ir vilties kibirkštis. Linkiu, kad Jūsų namuose vyrautų santarvė ir ramybė, kad išliktumėte savimi, bendrautumėte nuoširdžiai. Šypsena ir geras žodis nekainuoja, o kasdienybėje daro stebuklus. Tad pasidalykime šiuo mažu stebuklu ir būkime laimingi ateinančiais metais!

*Generolo Jono Žemaičio Lietuvos
karo akademijos viršininkas
plk. Arūnas BALČIŪNAS*

Brangieji!

Apkabinu širdimi, sveikindamas kiekvieną iš Jūsų šioje šv. Kalėdų – dieviškumo ir žmogiškumo susitikimo – šventėje.

Dievo veide atpažinkime Ramybę, kurią jis nori dovanoti kiekvienam iš mūsų. Ir ne tik atpažinkime – priimkime ją, būkime jos sklidinai ir mokėkime ja dalytis, ypač su tais, kurie seniai jos skonį pamiršo, kurių širdys trokšte trokšta vėl į ją pasinerti.

Palaimintos kelionės Naujaisiais – tarnaujant, ugdant, mokant, vadovaujant, mokantis, sugyvenant tarpusavio santarvėje!

*Karo akademijos kapelionas
kpt. Remigijus BUTKEVIČIUS*

Kalėdos – Dievo kvietimas

Karo akademijos kapelionas kpt. Remigijus BUTKEVIČIUS

Gruodis jau gerokai persirito į antrąją pusę... Ramiai sau pėdinu per girgždantį sniegą. Šaltukas maloniai kramto ausis, kėsinasi ir į skruostus. Svajingasis mėnulis savo ramiu žvilgsniu lydi kiekvieną, kuris tuo metu papuola jo akiratin. Gera šioje tylumoje. Kažkaip nutolstu nuo dienos šurmulio, nuo to beprotiško bėgimo, ypač dabar – prieššventiniame maratone. Jau seniausiai interneto languose, laikraščių puslapiuose, televizorių ekranuose keičiasi kalėdinės reklamos, vitrinose mirguliuoja įvairiaspalvėmis lemputėmis. „Kažkur Kalėdos skuba“, – pamatau. Nesinori jų, tokių greitų. Kaip kasdienis skubėjimas.

Sniegui girgždant mintimis nuklystu į tą ramų, savitos dvasios kupiną Kūčių vakarą... Kažkokia ypatinga, vis besikartojanti, tačiau vis kitokia nuotaika. „Širdžiai miela šventė“, – maloniai dingteli galvoje. Virtuvėje triūsianti ir ruošos darbus skubanti baigti motina, pasipuošęs tėvas, gaivių mišku kvėpianti ką tik papuošta eglės šaka. Susibėga draugėn artimieji, sėdasi prie stalo... Ir ne tik jie – prisijungia iškeliavusieji, buvę artimi ir širdžiai brangūs, pirma mūsų kelionę pabaigę...

Pamenu, vaikystėje visada prie Kūčių stalo visada likdavo viena tuščia vieta. „Išėjusiems“, – sakydavo močiutė. Ir kažkaip keistai pasikeisdavo jos veidas. Susikaupti veidai maldoje pradėdant šią neįprastą vakarienę, rankos paspaudimas ir stiprus apsikabinimas, ir ištartas (gal kartais ir labai sunkiai) „atsiprašau“ susitaikant ir prašant vieni kitų atleidimo už per metus susikaupusias nuoskaudas, įžeidimus. Ir kalėdaitis kiekvieno rankoje, pasiruošusioje juo dalytis. Dalytis kaip kasdienine duona, kasdienos rūpesčiais ir vargais – gyvenimu. Lūžtantis ir mažėjantis mūsų rankose, Jis – mūsų žmogiškosios vienybės, bendrumo duona, kviečianti kiekvieną dieną tęsti dalijimosi gyvenimu ritualą. „Kad gyventume tokie, kad gražiausias

svajones išdalytume kitiems, o patys pasiliktume tokie paprasti ir atviri...“ – mintyse suskamba senai girdėtos dainos žodžiai. Na, o toliau prie stalo malonus ir jaukus klegėjimas – kaip artimiausių rate – besidalijant prabėgusio laiko įspūdžiais, prisimenant smagias ir nelabai akimirkas. Tiesiog švenčiant gyvenimą.

Vakarienė persikelia į Piemenėlių Mišias – naktinį Kalėdų budėjimą. Ir vėl gerai pažįstami, kartais ir senokai matyti veidai, pakili šventinė dvasia, žengimas Kalėdų stebuklo pasitikti...

Staiga netoliese šmėsteli žmogaus siluetas, nepaaiškinamai greitai judantis ir mėtantis pėdsakus, visiškai suardantis mano šviesią Kalėdų nakties prisiminimų viziją... „Vagis!“ – topteli pirmoji mintis į galvą ir per kūną nubėga šurpulys, suklūstu visas, įsijungia savisaugos instinktas. „Kas įvyko, kas čia dedasi?“ – padrikos mintys galvoje. – „Ką daryti?“ Stoviu sutrikęs ir nebežinau, į kurią pusę mestis... Ir staiga tame neryškiaame bėgančiojo tamsoje siluete atpažįstu Jį – tiek daug kartų aptartą, aprašytą, apkalbėtą, išlinsniuotą. Atrodo, aš Jį tikrai pažįstu! Jis ne šiaip sau sujaukė manąjį Kalėdų vaizdą. Tai Jis įsiveržia į mūsų užtikrintai atrodančią būtį ir bando kažką pavogti, kažką atimti, ko mes taip įsikibę laikomės. Būtent Jis pasirodo pačiu mums netinkamiausiu metu ir sudrumsčia neva stabilią mūsų gyvenimo tėkmę. Jis siekia pagrobtį mūsų saugumą ir mūsų ramybę – Jis kėsinasi į esmę – mūsų širdį. Širdį, kuri tapo vieniša, pažeidžiama, egoistiška, matanti tik save, kuri akmenėti pradėjo. „Nenoriu atiduoti jos, – šaukiu, – tada mano gyvenimas taps kur kas sudėtingesnis ir rizikingesnis: juk turėsiu atsiverti, kitą pastebėti, su juo paverkti, atiduoti savąjį laiką ir jėgas...“ „Nenoriu jos atiduoti!“ – šalia girdžiu ir aplinkinių šauksmus. Štai todėl Jis ir tapo vagimi – Kalėdų vagimi. Jis ateina, no-

rėdamas būti visiškai nepastebėtas, kad sėkmingai atliktų amžių amžius bandomą įgyvendinti sumanymą – pavogti, atimti iš žmogaus egoizmą, trumparegiškumą, pasitenkinimą vien pačiu savimi, akmens šaltumą, apatiją, aklumą, abejingumą šalia esančiam. Ir pagaliau suprantu, kodėl gi jis tapo vagimi, – nesuprato ar nenorėjo suprasti, neišgirdo ar nenorėjo išgirsti žmogus Dievo kvietimo prasmingiau gyventi, puoselėti tarpusavio santarvę, bičiulystę.

Keista jo taktika – apiplėšdamas Jis dovanoja tikrąją ramybę, šviesesnius žmonių veidus, norą gyventi, susitaikymui ištiestas rankas. Dovanuoja naują prasmę.

Keistai Jis ir atrodo – paprastas, bejėgis, rankas į žmones ir šilumą tiesiantis kūdikis. Čia buvo Jo žemiškosios biografijos pradžia. Galiausiai Jis taps visiškai atpažįstamu, viešai žinomumu vagimi, niekdariu, pasiduodančiu į mūsų rankas, kuriomis Jį prikalsime prie kryžiaus. Kad nebedrumstų mūsų ramybės, kad nesikėsintų į mūsų pačių susikurtą saugumą, kuris, deja, dažnai dūžta ir pasirodo nepatikimas, labai trapus.

Tačiau Jis ir vėl pasirodo mūsų gyvenimo tamsumoje... Ir vėl sėlina tykodamas to paties – surambėjusios, savimi patenkintos mūsų širdies.

„Kažkės pavogė iš mūsų Kalėdas,“ – guodėsi spengiančio šalčio sukaustyto sniego baltoje apsuptyje pradėdu suprasti, jog čia kažkas ne taip. Jos vis dėlto nepavogtos. Jos paprasčiausiai prišaukia tą Kalėdų vagį. Ir kiekvieną kartą pasirodo Jis. Ir ne į švenčių puošnumą bei džiaugsmą besikėsiantis. Taikantis kitur – į širdį.

Ir vis dėlto aš dar pastovėsiu šį šaltą vakarą vienąnulis prieglobstyje... Gal pavyks akis į akį susitikti su šiuo Kalėdų vagimi... Susitikti, atpažinti ir pasikalbėti.

Ne tiek šąla veidas ir kojos – šąla širdis...

Afganistanas, 2006 m. gruodis

Lapkričio 23-ioji – Lietuvos karių diena

Eglė TRATAITĖ

Šventinė nuotaika krašto apsaugos sistemos karius ir darbuotojus lydėjo visą savaitę. Vyko įvairūs renginiai visuose Lietuvos kariuomenės daliniuose, taip pat ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje.

Lapkričio 22 d. iškilmingoje rikiuotėje Katedros aikštėje ir parade dalyvavo Akademijoje studijuojantys kariūnai. Po to Karo akademijos ramovėje vyko iškilmingas 88-ųjų Lietuvos kariuomenės metinių minėjimas. Akademijos bendruomenę sveikino krašto apsaugos viceministras Antanas Valys. Savo kalboje jis citavo prezidento Antano Smetonos žodžius: „Nieko neatsveria tautos teisė, jei jos neparemia tautos kalavijas“. Viceministras pabrėžė, kad „kariuomenė yra neatsiejama politinės, pilietinės visuomenės dalis, kuri gina ir saugo žmogaus teises bei laisves“.

Susirinkusiuosius taip pat sveikino, linkėdamas sėkmės moksle ir

darbe, kantrybės ir atkaklumo tarnyboje, Karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas.

Labiausiai nusipelnusiems Akademijos bendruomenės nariams buvo įteikti apdovanojimai.

Po oficialiosios dalies Akademijos kariams ir darbuotojams šios gražios šventės proga nuotaikingą koncertą surengė Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras, kuriam vadovauja ats. plk. Algirdas Radzevičius.

Lapkričio 23-iąją Akademijos choras „Kariūnas“ giedojo šv. Mišiose Šv. Ignato bažnyčioje, o šventinį vakarą jos bendruomenė praleido „Siemens arenoje“, kur krašto apsaugos darbuotojus ir karius Karių dienos proga pasveikino krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Valdas Tutkus. Šventė tęsėsi stebint Roko Radzevičiaus miuziklą „Jūratė ir Kastytis“.

Akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas

Gynybos štabo viršininkas brg. gen. Vitalijus Vaikšnoras įteikia padėkos raštą Redakcinio skyriaus darbuotojai Daliai Žukaitienei

„Mes mažos paukštytės visos Lietuvos.
Mes nematėm, neregėjom tos dienos,
Kai, Jūs kariai, suėję į pulką,
Narsiai paleidote kulką,
Kai ėmėt varyti svečių neprašytą
Iš mūsų žemės, iš Tėvynės mylimos.

Bet mes žinom gerai,
Kad tai buvo vieną, 23-iąją,
Lapkričio dieną.“

Taip 1938 m. lapkričio 23 d. per Kauno radiofoną į Lietuvos karius kreipėsi skautė Alina Dvoreckienė. A. Dvoreckienė nuo 1936 m. yra skautė. Jai teko Lietuvos skautų vardu sveikinti Prezidentą Antaną Smetoną, Šaulių sąjungos vadą plk. P. Saladžių ir kitus.

„Kariūno“ redakcija gavo gerb. A. Dvoreckienės laišką, kuriame ji kartu su savanore Onute Adomavičiene Lietuvos karių dienos proga širdingai sveikina Karo akademijos kariūnus.

Vengrijos sukilimui skirta paroda Vytauto Didžiojo karo muziejuje

Vytauto Didžiojo karo muziejuje lapkričio 14 d. buvo atidaryta paroda „1956-ieji. Laisvės viltis: Vengrijos revoliucija“ Vengrijos sukilimo prieš sovietų okupaciją 50-osioms metinėms paminėti. Parodos pristatyme dalyvavo J. E. Vengrijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Sandoras Junaszas, Vengrijos garbės konsulė Lietuvoje Ilona Jočionisne Meszaros, Kauno miesto ir Kauno apskrities vadovai, aukšti kariuomenės pareigūnai, Kauno miesto muziejininkai, Šaulių sąjungos ir Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjungos, Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugijos, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos atstovai. Įžanginį žodį tarė muziejaus direktorius plk. ltn. dr. Gintautas Surgailis. Atidarant parodą kalbėjo J. E. Vengrijos ambasadorius. Apie 1956 m. Vėlines Lietuvoje, susijusias su Vengrijos įvykiais, prisiminimais pasidalijo tų įvykių liudininkas, Lietuvos šaulių sąjungos ir Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos narys Stasys Dovydaitis. Susirinkusieji susidomėję apžiūrėjo Vengrijos Respublikos ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus parengtą parodą.

Karo muziejaus direktorius plk. ltn. dr. Gintautas Surgailis, Vengrijos garbės konsulė Lietuvoje Ilona Jočionisne Meszaros, Vengrijos Respublikos ambasadorius Sandoras Junaszas

1956 m. įvykių Kaune liudininkas Stasys Dovydaitis

Karo akademijos Redakcinio skyriaus vedėjas dr. Vytautas Tininis ir Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko vadas plk. Arūnas Dudavičius

Kariūnai Eduardas Verseckas ir Vaidas Jasonas domisi parodos eksponatais

Parodos dalyviai

Vengrijos Respublikos ambasadorius Sandoras Junaszas prie Nežinomojo kareivio kapo

Vengrijos sukilimui – 50 metų

Nuotraukos iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus parodos, skirtos Vengrijos sukilimo 50-mečiui paminėti

Spalio 23 d. demonstracija Budapešte. Sukilimo pradžia

Nuniokotas Radijo pastatas

Demonstrantai ant sovietų tankų

Viena pagrindinių sovietų atakuotų vietų Budapešte – Ūllői gatvė, vedanti į sostinės centrą. Abiejose jos pusėse sukilėliai buvo pastatę barikadas

1956 m. spalio 23 d. demonstrantai nugriovė nekenčiamiausių diktatūros simbolį – Stalino paminklą. Tą pačią naktį šis 6,5 t milžinas buvo nuvilktas į Budapešto centrą, kur miesto gyventojai jį plaktukais, kaltais ir pjūklais susmulkino į mažus gabalėlius

Lygiai prieš 50 metų, 1956 m. rudenį, Vengrija metė iššūkį Sovietų Sąjungos viešpatavimui Rytų Europoje. Vengrai pareikalavo, kad visuomenės politinė sistema taptų demokratiškesnė, o Vengrija išstotų iš Varšuvos šalių bloko. Antisovietinių demonstracijų metu policija ėmė šaudyti į demonstrantus. Taip prasidėjo masinis tautos sukilimas prieš komunistinį režimą ir sovietinę priespaudą (1956 m. spalio 23–lapkričio 4 d.). Kremlius nusprendė nuslopinti sukilimą jėga. Budapešte vyko atkaklus gtvės mūšiai tarp prastai ginkluotų sukilėlių ir sovietų tankų. Po kelių savaičių nelygios kovos sukilėliai pralaimėjo. Apie 5 tūkst. vengrų žuvo, 200 tūkst. pabėgo iš šalies, 34 tūkst. buvo įkalinti, iš jų 300 nuteisti myriop ir bausmė įvykdyta. Buvo nužudytas ir vyriausybės vadovas Imrė Nadis. Sovietų kariuomenė taip pat patyrė nuostolių – žuvo 700 karių. 1957 m. spalio mėn. politinės policijos pranešime buvo nurodyta, kad 1 mln. 200 tūkst. žmonių, t. y. 20–25 proc. suaugusių šalies gyventojų, yra vertinami kaip potencialūs priešai, kuriuos būtina stebėti.

Sovietų tankas, įgriuvęs gatvės tualetu laiptinėje

Vengrijos vyriausybės vadovas Imrė Nadis

SSRS herbo nuėmimas nuo sovietų paminklo tapo Vengrijos revoliucijos pergalės simboliu

Sovietų tankų kolona užima Budapeštą

Vengrijos sukilimas ir Lietuva 1956–1957 metais

Dr. Vytautas TININIS

Po kruvino susidorojimo su partizaninio judėjimo dalyviais 1955–1958 m. Lietuvoje vėl atsirado antisovietinės veiklos tendencijų, kurioms įtakos turėjo ne tik prasidėjusios nedidelės politinės reformos Sovietų Sąjungoje, bet ir 1955 m. Lenkijos, o ypač 1956 m. Vengrijos įvykiai. 1956 m. gruodžio 6 d. Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus informavo Maskvą: „Pastaruoju metu pagausėjo įvairių antitarybinių nuomonių, kad „atėjo laikas išsilaisvinti iš tarybinės priespaudos“, kad „reikia daryti taip, kaip Vengrijoje“.

Pirmą kartą nuslopinus ginkluotąją rezistenciją atvira politinio protesto akcija Lietuvoje įvyko 1955 m. lapkričio 2 d. Kaune. Tą dieną grupė jaunuolių (daugiau kaip 100 žmonių) prie Karių kapinių giedojo tautines giesmes, susirėmė su milicija. 1956 m. Vėlinės buvo paminėtos ne tik Kaune, bet ir Vilniuje. Minėjime Rasų kapinėse dalyvavo daug vilniečių, sostinės akademinio jaunimo. Jie pagerbė mirusius gimines, profesorius, uždegė žvakutes, padėjo vainikus ant J. Basanavičiaus kapo. Prie Lietuvos karių, žuvusių kovose dėl Vilniaus, kapų sudainavusi „Lietuva brangi“, „Kur lygūs laukai“, sugiedojo uždraustą Lietuvos himną, minia patraukė į miestą. Milicija pareikalavo išsiskirstyti, be jokios priežasties suėmė daugelį jaunuolių.

Siekdamas įbauginti jaunimą ir nubausti „nacionalistiškai“ nusiteikusius studentus, LKP Vilniaus miesto partijos komiteto antrasis sekretorius Petras Griškevičius pareikalavo iš Vilniaus universiteto ir Pedagoginio instituto pašalinti po 120–130 studentų, o iš Dailės instituto ir Konservatorijos – 35 jaunuolius. Vilniaus universiteto rektorius J. Bulavas ir kiti rektorai to padaryti nesutiko (nors vėliau dalis studentų buvo pašalinti, o kai kurie net įkalinti). 1956 m. gruodžio 6 d. LKP CK biure buvo konstatuota, kad „priešiški elementai dainavo nacionalistines dainas, giedojo buržuazinės Lietuvos himną, šūka-

lojo antitarybinius lozungus“. Partinė vadovybė įpareigojo aukštųjų mokyklų rektorius ir kitų mokyklų direktijas „nuolat gerinti studentų socialinę sudėtį“, šalinti iš mokyklų „socialiniu atžvilgiu mums svetimus elementus“.

Tų įvykių dalyvis rašytojas Kazys Saja vėliau rašė: „Nors ši šventė buvo laikoma religine, Pedagoginio instituto studentai vis dėlto ketino eiti į Rasų kapines ir uždegti žvakelės ant Lietuvai brangių kapų. Niekas mūsų neagitavo, neorganizavo – tiesiog padvelkus laisvesniems vėjams norėjosi prisidėti prie tų, kurie kasmet per Vėlines lankydavo kapus. Rasose niekas nesakė jokių kalbų, niekas nepriminė, ką lietuviams reiškia Basanavičiaus vardas, todėl nesusigaudėm, kai (nepamenu – seniūnas ar komsorgas) pasakė, jog aš tarp kitų privalau prisistatyti į Saugumo komiteto rūmus. Rasų kapinių „bylai“ pasibaigus, iš mūsų instituto buvo pašalintos dvi studentės. Manęs ir Albino Bernoto kažkas pasigailėjo“.

Studentų tautinio, patriotinio pakilimo banga nuvilnijo ir Kauno aukštosiose mokyklose. Vėlinių dieną kauniečiai aktyviai dalyvavo mirusiųjų pagerbimo ceremonijoje senosiose miesto kapinėse Vytauto prospekte, vėliau – demonstracijoje Laisvės alėjoje (liudininkų nuomone – iki 2000 žmonių). Skambėjo šūkiai: „Tegyvuoją Vengrija!“, „Laisvę Lietuvai!“ ir kiti. Milicija bandė sulaukyti demonstrantus, tačiau kelios jų gyvos užtvartos buvo pralaužtos. Milicininkai kartu su saugumiečiais, partiniais aktyvistais sulaukė nemažai žmonių, tačiau ginklai nebu-

vo panaudoti: tuo metu buvo žiauriai malšinamas Vengrijos sukilimas, todėl sovietų valdžia bijojo, kad kraštutinės priemonės gali išprovokuoti panašius įvykius ir Lietuvoje (1957 m. valdžia jau nevengė naudoti ginklą).

Oficialiuose pranešimuose buvo konstatuojama, kad kapinėse „aktyvi grupė susidėjo iš 200–300 žmonių“. Vėliau KGB nustatė, kad tarp jų būta 55 studentų. Už šį „nacionalistinį išpuolį“ nuo 1956 m. spalio iki 1957 m. sausio 15 d. buvo nubausti vien tik Kauno politechnikos instituto 36 studentai: 10 pašalinti iš instituto, 26 įrašyti griežtas rektoriaus papeikimas.

Sovietų valdžiai taip pat kėlė nerimą viešose vietose pasirodę slapta užrašyti Vengrijos sukilimą remiantys šūkiai ir kitokio pobūdžio užrašai. Antai ant VU Istorijos ir filologijos fakulteto sienos atsirado šūkis „Tegyvuoją Vengrijos revoliucija“, o bendrabučio budėjimo dienyne (Čiurlionio g. 23) buvo įrašyta: „Pakilo vengrų tauta. Garbė kovotojams už laisvę...“ Apskritai visi šie įvykiai parodė, kad daug jaunimo nesitaikstė su esama priespauda. Jie įvairiuose susirinkimuose reikalavo valdžios paaiškinti, už ką kai kurie studentai suimti, kodėl objektyviai neaiškinama apie Vengrijos įvykius, kodėl Vilniuje negalima susikalbėti lietuviškai ir pan.

Vengrijos įvykiai kėlė baimę ir sovietų valdžiai Lietuvoje, kuri 1956 m. pabaigoje rengėsi rimtesniems neramumams ir rūpinosi savo saugumu. Nors 1956 m. liepos 3 d. SSRS vidaus reikalų ministerija siūlė nutraukti asmeninių ginklų dalijimą įvairių žinybų pareigūnams, 1956 m. spalio mėn. LSSR MVD perdavė 364 pistoletus prokuratūros, vykdomųjų komitetų, Teisingumo, Žemės ūkio ir Tarybinių ūkių ministerijų nomenklatūriniais darbuotojams. Be šių ginklų, dar 523 pistoletais anksčiau buvo apginkluoti LKP CK aparato, miestų ir rajonų partijos komitetų vadovai bei kolūkių ir apylinkių tarybų pirmininkai.

1956 m. gruodžio ir 1957 m. sausio mėnesiais Kaune ir Vilniuje pasirodė atsišaukimų, kuriuose buvo rašoma, kad 1957 m. vasario 16 d. Kaune prie miesto vykdomojo komiteto vyks demonstracija. Išsigandęs viešų protesto akcijų, SSRS ir LSSR represinis partinis aparatas ėmėsi prevencinių priemonių. Vadovaujantis 1956 m. gruodžio 17 d. SSRS MT ir 1957 m. sausio 14 d. SSRS MVD nutarimais, Kaune buvo įvestas ypatingasis pasų režimas: čia

uždrausta gyventi kalintiems pagal Sovietų Rusijos baudžiamojo kodekso 58, 193-24 („už kontrrevoliucinius nusikaltimus“) ir 59-3 („už banditizmą“) straipsnius. Iki 1959 m. iš Kauno buvo prievarta iškeldinti 443 asmenys, atvykę iš tremties ir lagerių. 1957 m. sausio 3 d. į visus miestų ir rajonų KGB skyrius buvo pasiųstos operatyvinių darbuotojų grupės. Sausio 14 d. SSRS MVD ministras N. Dudorovas įsakė LSSR MVD ministrui A. Gailevičiui iš Kauno pašalinti nepageidaujamas asmenis. Sausio 24 d. SSRS KGB pirmininko pavaduotojas P. Ivašutinas pareikalavo, kad Lietuvos KGB imtųsi visų priemonių, ypač agentūrinių, kad sužlugdytų „nacionalistų“ planuojamą vasario 16 d. antisovietinę akciją. Sausio 28–29 d. vyko milicijos viršininkų pasitarimai. Į Kauną atvyko LSSR KGB komiteto pirmininko pavaduotojo L. Martavičiaus vadovaujama 8 žmonių operatyvinė darbo grupė. Vasario 14 d. LSSR KGB vadovas K. Liaudis P. Ivašutinui pranešė, jog atskleistos 5 pagrindinės organizacijos (24 žmonės).

1957 m. vasario 16 d. pagrindžio planuota demonstracija neįvyko. Miestuose buvo sustiprintas KGB ir milicijos patruliavimas, įtariamų žmonių namuose daromos kratos, svarbiausius Kauno miesto objektus saugojo „ypatingosios paskirties“ kariuomenės daliniai. Iki vasario 20 d. KGB „apklausė“ 1035 žmones, iš jų 278 perdavė milicijos skyriams deportuoti iš Kauno, dėl 167 vasario 17 d. dar nebuvo apsispręsta. Vis dėlto vasario 15–17 d. Lietuvoje įvyko 36 politinės akcijos: buvo keliamos trispalvės, platinami atsišaukimai.

KGB ir LKP pastangos buvo bergždžios, kai 1957 m. per Vėlines Kaune minėtose kapinėse susirinko apie 1,5–2 tūkst. žmonių. Čia buvo deginamos žvakutės, giedamos giesmės. Tarp milicijos ir susirinkusiųjų įvyko susirėmimas, buvo sužeisti trys pareigūnai. Minia buvo išblaškyta, bet jos dalis, prie kurios dėjosi praeiviai, Lenino (dabar – Vytauto) prospekte susibūrė į maždaug 2 tūkst. žmonių demonstraciją. Kauno miesto valdžia iškvietė milicininkus ir KGB kariuomenės dalinį. Panaudojus jėgą demonstrantai buvo išvaikyti, 105 žmonės suimti.

Straipsnis parengtas pagal Lietuvos ypatingojo archyvo medžiagą ir istorikės Vandos Kašauskienės knygą „Lietuvos mokyklos sovietizacija ir priešinimas jai 1940–1964 metais“ (V., 2002).

Lietuvos universitetų rektorijų konferencija kartu su Švietimo ir mokslo ministerija ieško atsakymo, kokios mokslo laipsnių sistemos reikia Lietuvai

Valdonė VALIENĖ
LURK Viešųjų ryšių komiteto pirmininkė

Šių metų spalio 27 d. Vilniaus dailės akademijoje įvyko Lietuvos universitetų rektorijų konferencijos (LURK) posėdis, kuriame dalyvavo ministro pirmininko patarėja Giedrė Purvaneckienė, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo viceministrė Virginija Būdienė.

Dėl habilituoto mokslo laipsnio teikimo projekto ministerija laukia Konstitucinio Teismo išaiškinimo, o rektorai sutarė kreiptis į savo senatus, kad jie šiuo klausimu pareikštų savo nuomonę.

Dėl magistrantūros studijų. LURK Studijų komiteto pirmininkas A. Daniūnas (VGTU) ir akademinių reikalų direktorius P. Žiliukas (KTU) pristatė SKVC užsakytu parengtą tyrimą „Universitetų pajėgumas vykdyti magistrantūros studijas“. Per magistrantūros studijų prizmę pažvelgta į daugelį universitetų veiklos sričių, studijų kainą, geografinę ir socialinę aprėptį. Pateikta įvairių lyginamųjų duomenų, vertingų tobulinant universitetų veiklą.

Deja, tyrimo vertę sumenkino bandymas turimos medžiagos pagrindu reitinguoti universitetus. Taikyta metodika mokslškai nepagrįsta. Dar daugiau, meno universitetai (Lietuvos muzikos ir teatro akademija bei Lietuvos dailės akademija) buvo įvertinti pagal mokslo kriterijus, todėl jų vieta reitingų lentelėje neatspindi veiklos kokybės. RK apgailestauja, kad šalies žiniasklaida, neatsižvelgusi į vertinimo kriterijus, daro toli siekiančias išvadas.

RK Studijų komiteto pirmininkas A. Daniūnas pranešė, kad nutarta priimti VšĮ VU Tarptautinio verslo mokyklą į LAMA BPO, o Vilniaus teisės ir verslo kolegijos prašymo netenkinti, kol ši institucija nebaigs akreditacijos procedūros.

RK vienbalsiai palaiko aukštųjų meno mokyklų siekį įteisinti menų doktorantūrą, kurios nuostatus pristatė VDA rektorius A. Butrimas ir LMTA rektorius E. Gabnys. Nutarta teikti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai pataisas dėl Aukštojo mokslo įstatymo pakeitimų numatant meno doktorantūrą kaip atskirą doktorantūros sritį.

2007 m. universitetams skiriamų valstybės biudžeto lėšų ir lėšų, skirtų dėstytojų ir mokslo darbuotojų atlyginimams didinti, paskirstymą aptarė RK komiteto pirmininkas A. Komka ir SMM darbo grupės narys A. Pikturna.

„Kariūno“ 1(88) numeryje pradėto spausdinti straipsnių ciklo apie Karo mokyklą tęsinys

Lietuvos karo mokyklos istorija 1919–1940 m.

Doc. dr. Feliksas ŽIGARAS

Karo mokykla taikos metais

Ketvirtoji Karo mokyklos laida skubiai pradėta rinkti dar Vilniuje. Iš sostinės mokyklai traukiantis į Kauną, kartu su trečiąja laida vyko ir kandidatai. Karo mokyklos kūrimosi pradžia buvo labai sunki. Daug inventoriaus liko Vilniuje, todėl pirmosiomis dienomis visko trūko. Mokyklos patalpose nebuvo nei šviesos, nei prausyklų, nei kitų buitinių mokymuisi ir gyvenimui reikalingų sąlygų. Vėl reikėjo iš naujo kurtis. Tuo metu daug nusipelnė mokyklos viršininkas P. Tvaronas.

Ketvirtoji laida mokslo metus pradėjo 1920 m. lapkričio 15 d. Mažėjant išorės pavojui daugiau dėmesio buvo skiriama mokymosi procesui ir kartu didėjo reikalavimai. Atsižvelgiant į kariuomenės poreikius buvo pakoreguoti mokymo planai, padaugėjo specialybių, tada vadintų ginklo rūšimis, buvo rengiami ir aviacijos specialistai. 1921 m. ketvirtosios laidos kariūnai dalyvavo Palangos ir kitų Žemaitijos vietovių gražinimo iškilmėse.

1921 m. kovo 8 d. buvo patvirtintas dailininko Antano Žmuidzinavičiaus sukurtas Karo mokyklos ženklas, kurį turėjo teisę nešioti jos absolventai ir karininkai. Iš sidabro išlietas ženklas buvo tvirtinamas kairėje pusėje, virš rusų karo mokyklų ir civilinių įstaigų ženklų.

1921 m. gruodžio 18 d. išleista ketvirtoji laida, kurios tik 209 absolventams iš 400 buvo suteiktas karininko laipsnis. Likusieji privalėjo išstarnauti rikiuotėje ne mažiau kaip vienus metus. Tai buvo paskutinė jaunos Lietuvos kariuomenės Nepriklausomybės karo metų karininkų laida. Tarp baigusiujų buvo ir JAV lietuvis Steponas Darius. Po jo didvyriško skrydžio per Atlantą ši laida 1936 m. buvo pavadinta kapitono Stepono Dariaus vardu.

Jaunieji taikos meto Lietuvos ka-

rininkai turėjo būti mokomi modernių, Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje patikrintų karybos dėsnių, rengiami ateities karui, taip pat visapusio lietuvių inteligento, kultūringo, europietiško karininko gyvenimui. Tam reikėjo ilgesnio mokymosi kurso. Todėl 1921 m. buvo suformuoti jaunesnysis ir vyresnysis kariūnų kursai, mokymo programa išplėsta iki 2 metų, daugiau dėmesio skiriama karybai, taip pat bendrojo lavinimo dalykams.

1922 m. sausio 1 d. Karo mokyklos viršininku vėl skiriamas gen. ltn. J. Galvydis-Bykauskas. Birželio 27 d. Steigiamasis seimas priėmė Karo mokyklos įstatus.

Iki tol Karo mokyklos auklėtiniai, kaip jau minėta, oficialiai buvo vadinami mokiniais, o kasdieninėje kalboje – vokišku „junkerių“ vardu. Gen. J. Galvydžiui-Bykauskui įsakius rasti lietuvišką „junkerio“ pakaitą, Vaclovas Biržiška pasitelkė filologą prof. Kazį Būgą, kuris pasiūlė „kariūną“. Tas vardas visiems patiko. 1922 m. gegužės 5 d. krašto apsaugos ministro įsakymu jį buvo nurodyta vartoti (apie tai rašoma 89 „Kariūno“ numeryje).

1922 m. gruodžio 6 d. Karo mokykla iš Kauno buvo iškelta į Aukštojos Panemunės kareivines, o 1923 m. gruodžio 24 d. perkelta į atskiras patalpas Panemunėje, kur veikė iki 1940 m. rugsėjo vidurio.

Penktoji laida buvo išleista 1923 m. spalio 15 d. Ją baigė 79 karininkai – pėstininkai, artileristai, kavaleristai, inžinerijos ir aviacijos specialistai, o buvo priimta apie 150 kandidatų.

Lietuvos valstybės kūrėjai siekė

sujungti visas lietuvių gyvenamas teritorijas. Į nepriklausomos Lietuvos sudėtį turėjo įeiti ir daug amžių vokiečių valdoma Mažoji Lietuva. Vokietija, bijodama, kad Klaipėdos krašte neįsigalėtų Prancūzija ir Lenkija, 1921 m. pabaigoje neoficialiai ėmė pritarti Lietuvos reikalavimams sujungti Klaipėdos kraštą su Lietuva. Todėl Lietuvos vyriausybė nutarė organizuoti sukilimą. Jono Polovinsko-Budrio vadovaujamas apie 1 350 vyrų būrys, kurį sudarė ir apie 300 klaipėdiečių, 1923 m. sausio 10 d. įžengė į Klaipėdos kraštą ir sausio 15 d. susišaudęs su prancūzais užėmė Klaipėdą. Sausio 19 d. Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto skyrių suvažiavimas paskelbė, kad Klaipėdos kraštas prisijungia prie Lietuvos valstybės autonomijos teisėmis, sausio 24 d. Lietuvos Seimas tai patvirtino.

1923 m. sausio 9–19 d. vaduojant Klaipėdą taip pat dalyvavo ir dvi Karo mokyklos kuopos (150 kariūnų): pirmoji – 81, antroji – 69 kariūnai. Jiems vadovavo kapitonas J. Atstupėnas, A. Kynas, E. Noreika, vyresnysis leitenantas K. Navakas, leitenantai M. Paura, F. Neveravičius, J. Tapulionis, J. Jankauskas, A. Matulionis, V. Skibarka.

Labai mažai informacijos randa ma apie šeštąją laidą. Žinoma tik tai, kad 1924 m. rugsėjo 28 d. ją baigė 48 pėstininkų, artilerijos, kavalerijos ir in-

žinerijos specialybių karininkai.

1923 m. pasikeitė Karo mokyklos pavaldumas. Pokyčių atsirado susidūrus su rimta problema: Karo mokykla ir Aukštųjų karininkų kursai savo auklėtiniams taikė skirtingus mokymo metodus ir naujos karo doktrinos diegimo būdus, dėl to daliniuose kildavo daug neaiškumų – nors ir baigę dvi giminingas mokymo įstaigas, jie dažnai nesuprasdavo vieni kitų. Tai pastebėjęs kursų viršininkas gen. L. Radus-Zenkavičius (tuo metu paskirtas generalinio štabo viršininku ir kartu paliktas eiti ir kursų viršininko pareigų) griežtai pareikalavo, kad šie nesklandumai būtų pašalinti. 1923 m. lapkričio 13 d. krašto apsaugos ministro Balio Sližio įsakyme nurodoma, kad „Karo mokykla visais atžvilgiais priklauso Aukštųjų karininkų kursų viršininkui“. Remiantis šiuo įsakymu, kursų viršininkui pavedama visa Karo mokyklos mokymo kontrolė ir priežiūra, kad būtų suderintos Karo mokyklos ir Aukštųjų karininkų kursų mokymo programos, suvienodinti abiejų mokymo įstaigų dėstymo metodai ir pašalinti prieštaravimai. Tokia padėtis buvo daugiau kaip dvejus metus, t. y. kol minėta problema buvo išspręsta, tada Karo mokykla vėl savarankiškai tęsė savo veiklą.

Reikia pažymėti, kad tuo metu Karo mokykloje karininkų rengimas

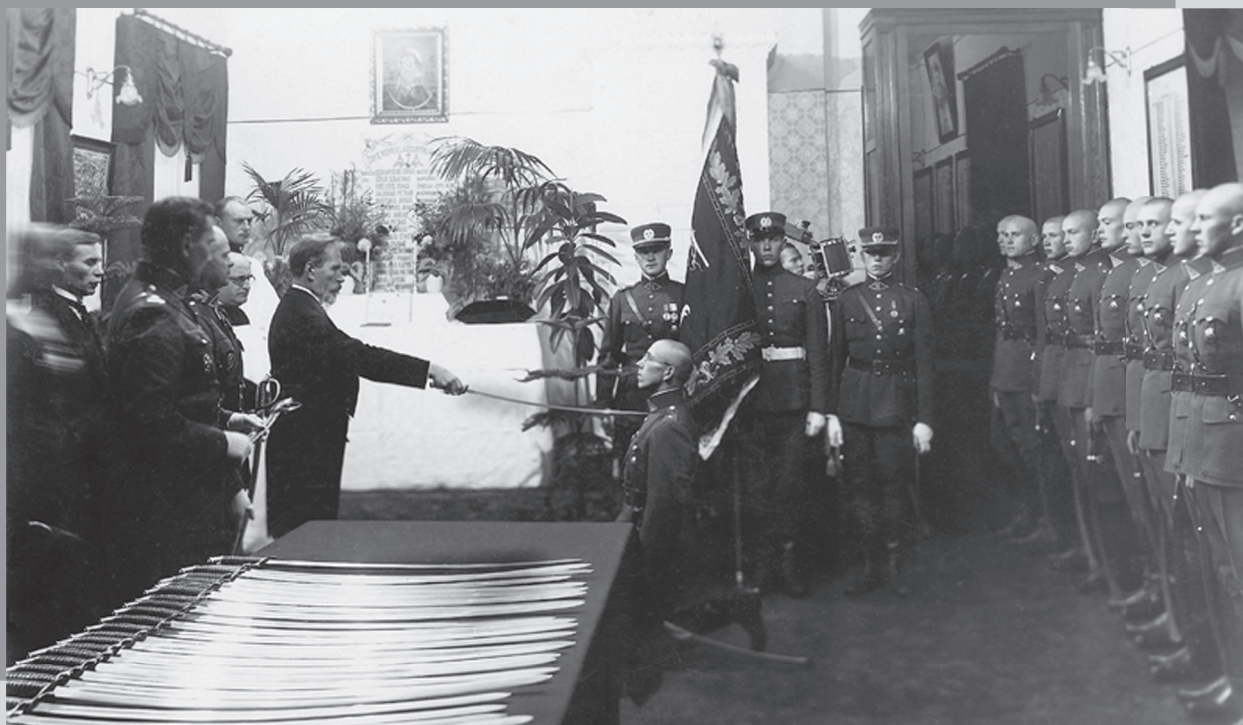
nebuvo tinkamai organizuotas. Dar buvo taikomi pasenę metodai, laikomasi prieškarinės mokymo krypties, o I pasaulinio karo patirtis mažai nagrinėjama. Nebuvo sudaromi mokymo planai, iš kurių aiškėtų mokslo kryptis, klasifikacija, kurie liudytų pažangą. Viskas buvo paremta lektorių išradingumu. Mokymo procesui vadovavo ne „mokymo dalis“ (skyrius), bet ne visai tinkamai parinkti lektoriai. Mokymo skyrius tik derino paskaitas, jų laiką ir rūpinosi lektorių atlyginimu. Tik 4 mokyklos klases baigusiu kariūnų išsilavinimas buvo menkas. Tai vertė Karo mokyklos vadovybę susirūpinti esama padėtimi. Karo mokyklos viršininkas gen. J. Galvydis-Bykauskas 1924 m. kovo 1 d. į mokyklos inspektoriaus pareigas paskirtam plk. ltn. Pranui Kaunui suteikė visišką laisvę – leido savo nuožiūra tvarkyti mokomuosius dalykus.

Esant tokiam kariūnų išsilavinimui, negalima buvo plėsti ir tobulinti Karo mokyklos mokymo programos: tokius dalykus kaip artilerija, topografija, šaudymo mokslas ir pan. studijuojant reikėjo, kad kariūnai būtų išėję visą matematikos kursą pagal gimnazijos programą. Krašto apsaugos ministras Teodoras Daukantas leido mokykloje įsteigti parengiamąjį kursą. Parengiamajame kurse buvo numatyta išeiti šešių gimnazijos klasių bendrųjų dalykų programą. Tada

specialiuosiuose kursuose dar liktų matematika ir fizika.

1924 m. įsteigiamas parengiamasis kursas tik 4–6 klases baigusiems kariūnams. Mokslas trukdavo 3 metus. Baigusieji 6 klases ir daugiau buvo priimami į jaunesnįjį kursą. Parengiamajame kurse, be statutų ir kai kurių karo mokslo dalykų (Vidaus tarnybos, Drausmės, Įgulos statutų, ginklų, kulkosvaidžio), buvo dėstomi bendrojo lavinimo dalykai (tikyba, lietuvių, vokiečių, prancūzų kalbos, aritmetika, geometrija, algebra, fizika ir chemija, visuotinė istorija, Tėvynės pažinimas, gimnastika) – iš pradžių 6, o vėliau 8 klasių kursas. Gimnazijų abiturientai buvo priimami tiesiai į jaunesnįjį kursą.

Pirmąjį mokymo planą įgyvendinti nevisiškai pavyko, nes tiek jaunesniajame, tiek vyresniajame kurse buvo pasikartojančių dalykų. Tačiau nebuvo karo istorijos, karo geografijos ir kitų reikalingų dalykų, nes jiems dėstyti nerasta lektorių: tuo metu buvo labai mažai Generalinio štabo karininkų, o ir tie patys užsiėmę. Mokymo planai kasmet tobulėjo ir jau 1927–1928 m. juose atsispindėjo pagrindiniai Karo mokyklos veiklos principai. Taip iš specialiųjų kursų programos buvo pašalinti bendrieji dalykai. Labai aktualus buvo lektorių klausimas: stengtasi, kad kiekvienas lektorius būtų patyręs dėstomo

Absolventų išleistuvės. Prezidentas Antanas Smetona įteikia kardus kariūnams, kuriems buvo suteiktas karininko laipsnis

Karo mokykla taikos metais

Ketvirtoji Karo mokyklos laida skubiai pradėta rinkti dar Vilniuje. Iš sostinės mokyklai traukiantis į Kauną, kartu su trečiąja laida vyko ir kandidatai. Karo mokyklos kūrimosi pradžia buvo labai sunki. Daug inventorius liko Vilniuje, todėl pirmosiomis dienomis visko trūko. Mokyklos patalpose nebuvo nei šviesos, nei prausyklų, nei kitų buitinių mokymuisi ir gyvenimui reikalingų sąlygų. Vėl reikėjo iš naujo kurtis. Tuo metu daug nusipelnė mokyklos viršininkas P. Tvaronas.

Ketvirtoji laida mokslo metus pradėjo 1920 m. lapkričio 15 d. Mažėjant išorės pavojui daugiau dėmesio buvo skiriama mokymosi procesui ir kartu didėjo reikalavimai. Atsižvelgiant į kariuomenės poreikius buvo pakoreguoti mokymo planai, padaugėjo specialybių, tada vadintų ginklo rūšimis, buvo rengiami ir aviacijos specialistai. 1921 m. ketvirtosios laidos kariūnai dalyvavo Palangos ir kitų Žemaitijos vietovių grąžinimo iškilmėse.

1921 m. kovo 8 d. buvo patvirtintas dailininko Antano Žmuidzinavičiaus sukurtas Karo mokyklos ženklas, kurį turėjo teisę nešioti jos absolventai ir karininkai. Iš sidabro išlietas ženklas buvo tvirtinamas kairėje pusėje, virš rusų karo mokyklų ir civilinių įstaigų ženklų.

1921 m. gruodžio 18 d. išleista ketvirtoji laida, kurios tik 209 absolventams iš 400 buvo suteiktas karininko laipsnis. Likusieji privalėjo ištarnauti rikiuotėje ne mažiau kaip vienus metus. Tai buvo paskutinė jaunos Lietuvos kariuomenės Nepriklausomybės karo metų karininkų laida. Tarp baigusiuju buvo ir JAV lietuvis Steponas Darius. Po jo didvyriško skrydžio per Atlantą ši laida 1936 m. buvo pavadinta kapitono Stepono Dariaus vardu.

Jaunieji taikos meto Lietuvos karininkai turėjo būti mokomi modernių, Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje patikrintų karybos dėsnių, rengiami ateities karui, taip pat visapusio lietuvių inteligento, kultūringo, europietiško karininko gyvenimui. Tam reikėjo ilgesnio mokymosi kurso. Todėl 1921 m. buvo suformuoti jaunesnysis ir vyresnysis kariūnų kursai, mokymo

programa išplėsta iki 2 metų, daugiau dėmesio skiriama karybai, taip pat bendrojo lavinimo dalykam.

1922 m. sausio 1 d. Karo mokyklos viršininku vėl skiriamas gen. ltn. J. Galvydis-Bykauskas. Birželio 27 d. Steigiamasis seimas priėmė Karo mokyklos įstatus.

Iki tol Karo mokyklos auklėtiniai, kaip jau minėta, oficialiai buvo vadinami mokiniais, o kasdieninėje kalboje – vokišku „junkerių“ vardu. Gen. J. Galvydžiui-Bykauskui įsakius rasti lietuvišką „junkerio“ pakaitą, Vaclovas

Plk. ltn. Petras Jurgaitis

Biržiška pasitarkė filologą prof. Kazį Būgą, kuris pasiūlė „kariūną“. Tas vardas visiems patiko. 1922 m. gegužės 5 d. krašto apsaugos ministro įsakymu jį buvo nurodyta vartoti (apie tai rašoma 89 „Kariūno“ numeryje).

1922 m. gruodžio 6 d. Karo mokykla iš Kauno buvo iškelta į Aukštosios Panemunės kareivines, o 1923 m. gruodžio 24 d. perkelta į atskiras patalpas Panemunėje, kur veikė iki 1940 m. rugsėjo vidurio.

Penktoji laida buvo išleista 1923 m. spalio 15 d. Ją baigė 79 karininkai – pėstininkai, artileristai, kavaleristai, inžinerijos ir aviacijos specialistai, o buvo priimta apie 150 kandidatų.

Lietuvos valstybės kūrėjai siekė sujungti visas lietuvių gyvenamas teritorijas. Į nepriklausomos Lietuvos sudėtį turėjo įeiti ir daug amžių vokiečių valdoma Mažoji Lietuva. Vokietija, bijodama, kad Klaipėdos krašte neįsigalėtų Prancūzija ir Lenkija, 1921 m. pabaigoje neoficialiai ėmė pritarti Lietuvos reikalavimams sujungti Klaipėdos kraštą su Lietuva. Todėl Lietuvos vyriausybė nutarė organizuoti sukilmą. Jono Polovinsko-Budrio va-

dovaujamas apie 1 350 vyrų būrys, kurį sudarė ir apie 300 klaipėdiečių, 1923 m. sausio 10 d. įžengė į Klaipėdos kraštą ir sausio 15 d. susišaudęs su prancūzais užėmė Klaipėdą. Sausio 19 d. Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto skyrių suvažiavimas paskelbė, kad Klaipėdos kraštas prisijungia prie Lietuvos valstybės autonomijos teisėmis, sausio 24 d. Lietuvos Seimas tai patvirtino.

1923 m. sausio 9–19 d. vaduojant Klaipėdą taip pat dalyvavo ir dvi Karo mokyklos kuopos (150 kariūnų): pir-

Plk. ltn. Pranas Kaunas

moji – 81, antroji – 69 kariūnai. Jiems vadovavo kapitonas J. Atstupėnas, A. Kynas, E. Noreika, vyresnysis leitenantas K. Navakas, leitenantai M. Paura, F. Neveravičius, J. Tapulionis, J. Jankauskas, A. Matulionis, V. Skibarka.

Labai mažai informacijos randa ma apie šeštąją laidą. Žinoma tik tai, kad 1924 m. rugsėjo 28 d. ją baigė 48 pėstininkų, artilerijos, kavalerijos ir inžinerijos specialybių karininkai.

1923 m. pasikeitė Karo mokyklos pavaldumas. Pokyčių atsirado susidūrus su rimta problema: Karo mokykla ir Aukštųjų karininkų kursai savo auklėtiniams taikė skirtingus mokymo metodus ir naujos karo doktrinos diegimo būdus, dėl to daliniuose kildavo daug neaiškumų – nors ir baigę dvi giminingas mokymo įstaigas, jie dažnai nesuprasdavo vieni kitų. Tai pastebėjęs kursų viršininkas gen. L. Radas-Zenkavičius (tuo metu paskirtas generalinio štabo viršininku ir kartu paliktas eiti ir kursų viršininko pareigų) griežtai pareikalavo, kad šie nesklandumai būtų pašalinti. 1923 m. lapkričio 13 d. krašto apsaugos ministro Balio Sližio įsakyme nurodoma,

kus (nuo 1931 m. gen. ltn.). 1930 m. spalio 25 d. išleista dvyliktoji P.L.P. karo mokyklos laida – leitenanto laipsnis buvo suteiktas 67 kariūnams. Vieni neišlaikė egzaminų, kiti pasitraukė savo noru. Iškilės vyko minint 500-ąsias Vytauto Didžiojo mirties metines. Jos buvo pradėtos pamaldomis aktų salėje. Prezidentas A. Smetona įteikė kardus. Iškilės baigėsi išleistųjų pietumis ir pobūviu.

Nuo to laiko Lietuvos kariuomenės vadovybė siekė dar labiau pakelti Karo mokyklos mokymo ir priimamų į ją kandidatų išsilavinimo lygį. Į mokyklą pradėti priimti jaunuoliai, baigę gimnazijos 8 klasių kursą ar tolygią bendrojo lavinimo aukštesniąją mokyklą. Stojantieji į Karo mokyklą turėjo laikyti konkursinius lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos egzaminus. Priimtiesiems dar buvo numatytas parengiamasis laikotarpis, kuriam pasibaigus jie vėl turėjo laikyti egzaminus, kad būtų galima įsitikinti jų tinkamumu. Tuo metu Karo mokykloje buvo dėstomi šie dalykai: bendroji ir pėstininkų taktika, tikyba, karo istorija, karo teisė, karo psichologija, kariuomenės organizacija, intendantūra, topografija, pionierių, cheminių medžiagų, artilerijos, kavalerijos, aviacijos, minosvaidžio, sunkiojo kulkosvaidžio, ryšių kursai, vokiečių kalba, sportas, gimnastika, dainavimas, šokiai. Mokomųjų dalykų svarba buvo vertinama koeficientais nuo 6 iki 10, o kario žinios pažymiais – nuo 1 iki 10. Ši sistema buvo patogi kariūnų išsilavinimui ir, baigiant Karo mokyklą, vyresniškumui nustatyti.

Tryliktoji (1932 m. spalio 31 d.) ir keturioliktoji (1932 m. spalio 31 d.) Karo mokyklos laidos išleido po 78 karininkus.

Žurnalas „Kariūnas“

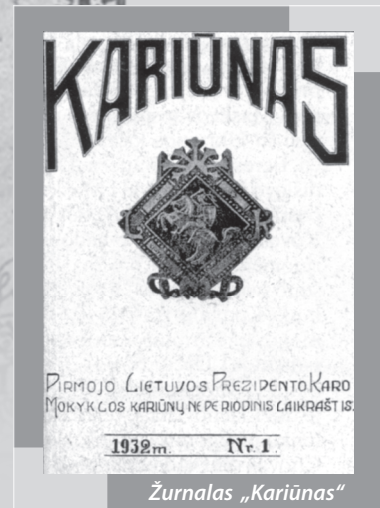
Nuo 1932 m. Karo mokykloje pradėdamas leisti žurnalas „Kariūnas“. Jo tikslas buvo ugdyti kilnius, energingus, vyriškus, savo pareigas ir garbę suvokiančius karius. „Kariūno“ leidy-

bos organizatorius ir pirmasis redaktorius buvo Karo mokyklos adjutantas ltn. Simas Urbanavičius. Žurnalo steigėjai netikėjo, kad taip greitai „Kariūnas“ ne tik įsitvirtins Karo mokykloje, bet ir pasieks karininkus, gimnazijas, aukštąsias mokyklas ir spausdintą žodį vertinančius žmones. Jie siekė kokių nors būdu užfiksuoti svarbiausius to meto mokyklos įvykius, nušviesti kariūnų gyvenimą.

Tuometis Karo mokyklos viršininkas gen. ltn. J. Jackus „Kariūno“ leidimui taip pat pritarė ir net leido paimti iš kariūnų klubo fondo 383 Lt. Taip atsirado pagrindinis leidinio kapitalas, o kariūnų klubas tapo žurnalo leidėju. Šis klubas tik 1934 m. pabaigoje, jau pasirašydamas sutartį su kariūnų ramove, tapo oficialiu leidėju, nors iš tikrųjų nuo pat pradžių „Kariūno“ leidimu rūpinosi jo redaktoriai.

Pirmasis numeris ne tik pateisino leidėjų pastangas, bet ir pranoko jų viltis. „Kariūną“ mielai sutiko ne tik kariūnai ir aspirantai, bet ir jauni karininkai. Todėl jų pastangomis žurnalas tapo periodinis. Generalinio štabo plk. Kazys Musteikis, 1934 m. pabaigoje tapęs Karo mokyklos viršininku, daug dėmesio skyrė „Kariūnui“. 1937 m. pradžioje žurnalo redaktoriumi jis paskyrė mokyklos lektorių ltn. Joną Noreiką. Naujajam redaktoriui buvo lengviau tęsti žurnalo leidimo darbą. Padaugėjo žurnalo bendradarbių: į šią veiklą įsitraukė ir aspirantai, tarp kurių buvo žurnalistų, literatų ir menininkų. Pasikeitė „Kariūno“ išvaizda – solidumo suteikė gero popieriaus viršelis, leidinys gausiau iliustruojamas.

Tais metais pradėta kurti „Kariūno“ koncepcija. Pradininkas buvo mokyklos viršininkas plk. K. Musteikis. Jis reikalavo kelti kariūnų, aspirantų ir kitų skaitytojų dorovę, stiprinti tikėjimą, ugdyti drausmę, darbštumą, kaip svarbiausius žmogaus asmenybės kūrimo elementus, ragino pamėgti sportą, taip pat kritikuoti pirma laiko pasenusius ir bailius. ltn. J. Noreiką perkėlus dirbti į kariuomenės teismą, „Kariūnas“ galėjo likti be redaktoriaus, nes mokykloje nebuvo karininkų, ku-

rie būtų dirbę žurnalisto darbą. Iškilio grėsmė, kad „Kariūnas“ vėl bus nereguliariai leidžiamas ar net apskritai nustos eiti. Tačiau brg. gen. K. Musteikis ryžosi dar kartą gelbėti šį jau penkerius metus išsilaukusį kultūros židinį. Kad „Kariūnas“ nežlugtų, buvo tik viena išeitis – patiems kariūnams ir aspirantams jį redaguoti. Tik po ilgo pasitarimo aspirantas Kazys Kecioris-Zupka, anksčiau dirbęs „Naujojoje Romuvoje“ ir redagavęs žurnalą moksleiviams, sutiko vadovauti „Kariūnui“. Liko tas pats žurnalo formatas ir apimtis, bet buvo visiškai atnaujinti ir pritaikyti didesnėms iliustracijoms viršeliai, pasikeitė vidaus iliustravimo stilius, atsirado naujų skyrių. Straipsniuose, beletristikos darbuose ir kronikoje pradėta laikytis brg. gen. K. Musteikio koncepcijos – siekta sukurti savitą „Kariūno“ veidą, kuriame atsispindėtų lietuvių tautos mentalitetas, būtų remiamasi prezidento A. Smetonos ir kariuomenės vadovybės mintimis. Dirbant gausiam gerų bendradarbių būriui žurnalas tapo įdomus ir gana meniškas. Tais metais „Kariūnas“ pirmą kartą pasirodydavo reguliariai, neišėjo nė vienas dvigubas numeris.

1938 m. „Kariūnas“ sustiprėjo ir materialiai, išaugo skaitytojų gretos. 1938 m. baigęs Karo mokyklą ats. ltn. K. Kecioris-Zupka dar iki 1939 m. pradžios redagavo žurnalą. Iš viso jis išleido 6 numerius. O nuo 38 numerio „Kariūną“ redagavo rašytojas j. ltn. Vytautas Tamulaitis. Leidinyje atsirado gerokai daugiau vietos literatūrai ir poezijai. 1940 m. Lietuvą okupavus sovietams, „Kariūno“ leidimas nutrūko (atnaujintas 1995 m.).

Seminaras „Informacinių technologijų diegimas kariuomenės bibliotekose“

Karo akademijos bibliotekos vedėja Janina TUPĖNIENĖ

2006 m. spalio 18 d. Karo akademijoje įvyko seminaras „Informacinių technologijų diegimas kariuomenės bibliotekose“. Seminare dalyvavo krašto apsaugos sistemos bibliotekų darbuotojai, KA profesūra, Vilniaus pedagoginio universiteto bibliotekos direktorė, Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos pirmininkė Emilija Banionytė, knygynų „Rotas“, „Eureka!“ direktoriai. Veikė naujaušiu knygų paroda.

Seminaro dalyvius ir svečius pasveikino KA viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas. Jis pažymėjo, kad gyvename informacinių technologijų amžiuje, kuriame kuriama žinių visuomenė. Biblioteka be informacinių technologijų – biblioteka be ateities. KA viršininkas palinkėjo sėkmės seminaro dalyviams.

Seminarą vedė KA bibliotekos vedėja Janina Tupėnienė. Ji pažymėjo, kad XXI amžius – informacinių technologijų epocha. Bibliotekos turi būti aprūpintos šiuolaikiniais moderniais kompiuteriais, prieiga prie interneto, informacinės sistemos programomis, duomenų bazėmis, skaitytuvais, kopijavimo aparatais, faksais ir kt. Deja, padėtis kariuomenės bibliotekose nėra gera. Iš 20-ies bibliotekų tik trys turi prieigą prie interneto. Trūksta kompiuterių, skaitytuvų, fakso aparatų, lėšų knygoms įsigyti ir periodinei spaudai užsakyti.

Nuo 2006 m. sausio 1 d. sujungtos Krašto apsaugos ministerijos Leidybos ir informacinio aprūpinimo tarnybos ir Karo akademijos bibliotekos. Akademijos bibliotekos didžiausi knygų fondai, joje daugiausia dirba darbuotojų ir sukaupta techninės įrangos. Bet automatizuojant šią biblioteką dar daug ko trūksta.

Apie informacinių technologi-

jų veiksmų vadybos kryptis kalbėjo prof. habil. dr. Antanas Makštutis. Pranešėjas, kalbėdamas apie bibliotekų veiklos optimizavimą, išskyrė komunikacinės aplinkos veiksmus, nes jie ypač būdingi šiai veiklos sričiai. Buvo apibūdinta informacijos ir komunikacijos technologijų aplinkos sistema, kurią sudaro vidaus ir išorės aplinkos veiksniai.

Pranešimą apie bibliotekinės programos ALEPH 500 diegimą KA bibliotekoje perskaitė bibliotekininkė Violeta Pupeikienė. Pranešėja pažymėjo, kad nuo 1998 m. KA biblioteka dalyvauja Lietuvos aukštųjų mokyklų integralios informacinės sistemos rengimo ir diegimo projekte LABT, kurį koordinuoja Kauno technologijos universitetas. Įdiegus bibliotekinę programą ALEPH 500, KA bibliotekoje veikia šie moduliai: komplektavimo, katalogavimo, cirkuliacijos.

Bibliotekininkės nuolat kelia savo kvalifikaciją. 2007 m. numatoma įdiegti PDB duomenų bazę. Sukurti modernūs interneto vartotojams prieinami bibliotekų elektroniniai katalogai. Jie gali atlikti įvairiapusę informacijos paiešką. Geresnė tapo bibliotekos fondų vadyba, nes pagerėjo komplektavimo kontrolė.

Apie prenumeruojamas elektroni-

nes visatekčių duomenų bazes kalbėjo KA bibliotekininkė Agnė Šimelienė. Seminaro dalyviai buvo supažindinti su EBSCO *Publishing* ir *Oxford Reference Online* duomenų bazėmis. Deja, kol kas jomis mažai naudojasi tiek dėstytojai, tiek kariūnai, tiek kiti skaitytojai. Tikėjimės, kad ateityje šiomis bazėmis labiau susidomės KA bendruomenė.

Duomenis apie krašto apsaugos sistemos bibliotekas apžvelgė KA bibliotekos vedėjos pavaduotoja Aldona Lauciuvienė. Pranešėja savo kalboje pažymėjo, kad išplatinus anketas paaiškėjo, kokia mūsų bibliotekų padėtis, kokius turtus jos sukauptė. Krašto apsaugos sistemai priklauso 21 biblioteka, šių bibliotekų fonduose yra 400 000 egz. spaudinių. Didžiausias KA bibliotekos spaudinių fondas – apie 200 000 egz. Opus klausimas – bibliotekų finansavimas. Kai kurioms bibliotekoms metams skiriama tik 300 Lt. Už tokią sumą galima nupirkti tik kelias knygas. Gal skiriamų lėšų kiekis priklauso nuo tiesioginių viršinių požūrio į knygą? – klausė p. Aldona Lauciuvienė.

VPU bibliotekos direktorė Emilija Banionytė, skaitydama savo pranešimą „Moderni biblioteka: kokia ji?“, supažindino su Danijos, Didžiosios Britanijos, Suomijos, JAV bibliotekomis. Kalbėjo apie aukštą bibliotekų automatizavimo lygį, vartotojus, bibliotekininkus, bibliotekų pastatus bei įrangą. Tų šalių bibliotekose ypač daug dėmesio skiriama vartotojui, kuris visada sutinkamas ir palydimas su šypsena. Gerai būtų, kad ir krašto apsaugos sistemos biblioteka įsikurtų naujame, moderniam pastate, kur būtų įrengta skaityklų, konferencijų salė ir pan., turėtų turtingus knygų fondus. Tai būtų tarsi vizitinė kortelė.

Vėliau vyko įdomios diskusijos bibliotekų modernizavimo tema.

Žvaigždutė, rodanti teisingą kryptį

Kar. Paulius SIRATAVIČIUS

Prieš akis iškyla – lyg tai būtų buvę vakar – pirmoji diena Akademijoje, kai einant saulės nutvieksta rikiuotės aikšte galvoje sukosi įvairiausios mintys. Tada dar nesupratau, kad kiti du mėnesiai, per kuriuos turėjome išeiti bazinį kario kursą, gali taip stipriai pakeisti požiūrį į gyvenimą ir apskritai į visą vertybių sistemą.

Vienuolika savaitių, rodos, – nedidelis laiko tarpas, tačiau per jas mes supratome ir įvertinome vieną iš svarbiausių dalykų – kad draugystė, ištiesta pagalbos ranka, pasitikėjimas vienas kitu, paguoda ir supratimas ar bent jau šypsena, dovanota kitam, gali nugalėti viską. Per šį laiką iš individualistų, tik su savo pasauliu susijusių asmenų, mes tapome komanda, kuri šiandien atrodo jau šiek tiek kitaip negu tada, kai pirmą kartą stovėjo išsirikiavusi dar civiliniais drabužiais. Daugelis iš mūsų suvokė, kokia yra garbės ir kariūno antpečių kaina. Po visų sunkumų tarsi atpildas laukė priesaikos diena.

Štai ir išaušo lemtingas ir daugeliui iš mūsų atmintin įstrigiantis rytas. Neskubėdamas apsivelku paradinę uniformą ir einu į kuopą, kur susirinkę taip pat pasiruošę ir mano draugai. Sunku juos atpažinti: kurgi dingo tie „kamufliaziniai“ berniukai iš Pabradės miško, nes dabar prieš mano akis – pasitempę ir grakštūs būsimieji būrio vadai.

Laikrodis muša pusę dešimtos. Visi suprantame, kad laikas rikiuotis. Nors

ir stovim ramiai, jaučiame, kad žmonių vis daugėja, vis daugiau žvilgsnių sminga į mus. Juk šiandien mūsų diena, mūsų priesaikos Tėvynei diena.

Prasidėjo ceremonija, prasidėjo sveikinimai ir linkėjimai, buvo reišiamos viltys ir jausmai. Šitiek prieš tai mintyse kartoti priesaikos žodžiai dabar įgavo kitokią reikšmę. Priesaika – ne tik žodžiai ar veiksmai, tai – idealumo siekis, siekis būti pavyzdžiu kiekvienam bet kurioje gyvenimo situacijoje, būti lyderiu ne tik savo būryje, Akademijoje, bet ir gyvenime. Tai sunkus, bet garbingas kelias, kurį pasirinkome patys. Priesaika Tėvynei tėvų, draugų ir senelių akivaizdoje visada įpareigoja mus eiti tuo keliu, atsakomybė už savo sprendimus mums neleis niekada iš jo išklysti, o išklydus skatins visais įmanomais būdais stengtis sugrįžti ir ištaisyti savo klaidas, nes mes esame Lietuvos kariai, po ketverių metų tapsiantys vadais, lyderiais, kiekvienam sektinu pavyzdžiu. Ne veltui būrio vadui ant peties segama žvaigždutė, kuri tarsi pasako, kad žmogus, dėvintis antpečius, turi šviesti kaip žvaigždė, rodanti teisingą kryptį.

Priesaikos diena praėjo, tačiau jos pėdsakas liko širdyje. Susigraudinusios senelės veidas pamačius mane su paradinio kariūno uniforma suteikia ryžto gerai mokytis, pavyzdžingai tarnauti, nepaisant visų sunkumų, ir įgijus teorinių ir praktinių žinių tapti vadu, kuris būtų vertas nešioti taip visų mūsų trokštamą žvaigždutę.

Ši diena ilgai išliks atmintyje...

Kar. Tomas ŠYVOKAS

Įveikus visus bazinio kario kurso išbandymus ir grįžus atgal į Akademiją, laukė nauja užduotis – gerai pasirengti priesaikos ceremonijai. Todėl kiekvieną dieną, siekiant suvienodinti visų prisiekiančiųjų veiksmus ir tobulinti įgūdžius, buvo rengiamos rikiuotės pratybos.

Be to, reikėjo psichologiškai jai pasiruošti, suvokti priesaikos esmę. Tam labai pravertė Akademijos kapeliono kpt. R. Butkevičiaus sielovados

užsiėmimai, padėję geriau suvokti jos prasmę ir svarbą. Juk kiekvienas prisiekiantysis turi suprasti, kad tai – ne šiaip sau ištarti žodžiai, o įsipareigojimas prisimti atsakomybę, kurio teks laikytis visą gyvenimą.

Spalio 14-oji... Nuo pat ankstaus ryto vyksta paskutiniai parengiamieji darbai. Į rikiuotės aikštę pradeda rinktis svečiai, draugai, artimieji. Pamačius tokį gausų susirinkusiųjų būrį apima pirmasis jaudulys. Jis dar

labiau sustiprėja, kai į aikštę žengia Kariūnų batalionas, po kurio netrukus įžygiuos ir pirmakursiai.

Ir štai, net nespėjęs suvokti, kaip tai įvyko, jau stovi rikiuotės aikštės viduryje, visų dėmesio centre. Vedėjas skelbia priesaikos ceremonijos pradžią. Visi pasitempę, šiurpuliukai nubėga per kūną. Įnešamos vėliavos, giedamas Lietuvos himnas. Jau visai netrukus teks ištarti priesaikos žodžius. Net sunku apibūdinti, kas tuo metu dedasi sieloje, tačiau tikrai kažkas ypatingo. Tik nuskambėjus priesaikos žodžiams ir prasidėjus svečių kalboms supranti, kas įvyko, ir gali atspalaiduoti, pradėti galvoti, kaip tuoj tave apsups pasveikinti atvykę artimieji. Netrukus tai ir įvyksta: išžygiavus iš rikiuotės aikštės užklumpa nauja jaudulio banga. Nuosirdūs sveikinimai, apkabinimai, gėlės tik dar labiau sustiprina šventinę aurą. Juk taip gera matyti, kai artimieji džiaugiasi, didžiuojasi tavimi.

Net nepastebi, kaip greitai praeina tos kelios pakilios valandos. Šventė baigėsi, toliau – rimtos studijos ir atsakinga tarnyba. Tačiau niekada nebus pamirštos tos ypatingos akimirkos ir įspūdžiai, išlikę po priesaikos ceremonijos.

Lietuvos labui

Kar. Kazimieras BOGDANAS

Kiekvieno į Lietuvos karo akademią įstojusio kariūno svajonė – prisiekti Tėvynei. Nuo pat pirmųjų dienų Akademijoje kiekvienas iš mūsų jautė, kad nuo tos dienos, kai ištarsime žodžius: „Tepadeda man Dievas“, mes žengsime į visavertį kariūno pasaulį ir tapsime Lietuvos kariuomenės dalimi.

Praslinkus daugiau nei dviem bazinio kario kurso mėnesiams, pagaliau išaušo žvarbokas, debesuotas spalio 14 dienos rytas. Keista, bet tiek aš, tiek kiti kariūnai labai nesijaudiname. Gal dėl to, kad jau šio kurso metu buvome visapusiškai supažindinti su visa krašto apsaugos sistema ir žinojome, ko tikėtis. O gal paprasčiausiai ramino mintis, kad pamatysime artimuosius ir jie galės mumis didžiuotis.

Priesaikos ceremonija vyko gana sklandžiai. Po jos patenkinti savimi išvažiavome namo ir su dar didesniu noru grįžome atgal į vietą, kurią vadinysime savo namais kitus ketverius metus – Karo akademią.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad nuo šiol viskas: mintys, siekiai, darbai – bus skirta Lietuvos labui.

2005–2006 mokslo metų rezultatų apžvalga

Studijų skyriaus vyr. specialistė Jolanta STANIULIENĖ

Baigėsi 2005–2006 mokslo metai. Per šį laikotarpį kariūnai tikrai daug nuveikė, tačiau norėtusi atkreipti dėmesį į tai, kaip jiems sekėsi vykdyti vieną pagrindinių užduočių – mokytis. Todėl apžvelgsime 2005–2006 m. m. pažangumo rezultatus.

Visų pirma reikėtų priminti, kad 2006 m. pavasarį bakalauro studijas Akademijoje baigė 79 absolventai. Džiugu, kad jie daug dėmesio skyrė baigiamiesiems darbams, todėl ir apgintų darbų įverčių vidurkis buvo gana geras – 8,1 balo, t. y. 0,3 balo didesnis už perykštį. Geriausiai baigiamuosius darbus apgynė transporto inžinerinės vadybos studijų programą išėję absolventai. Deja, taktikos kvalifikacinio egzamino rezultatai nedžiugina: jo neišlaikė 3 kariūnai, o pažymių vidurkis siekė tik 6,9 balo.

Analizuojant 2005–2006 m. m. rudens semestro karybos mokomųjų dalykų rezultatus pagal pažymių vidurkius matyti, kad geriausiai mokėsi I kurso kariūnai (8,4 balo), antroje vietoje – III kurso kariūnai (8,1 balo), toliau – šiųmečiai absolventai (7,3 balo). Prasčiausiai pasirodė antrakursiai, jų pažangumo vidurkis – 6,7 balo.

Iš universitetinių mokomųjų dalykų pažymių vidurkių matyti, kad rudens semestrą juos studijuoti geriausiai sekėsi absolventams (7,9 balo), III kurso kariūnams (7,7 balo), prasčiau – pirmakursiams (7,1 balo) ir antrakursiams (7,0 balo). Peržvelgus ankstesnių mokslo metų rezultatus galima daryti išvadą, kad rudens semestras mūsų II kurso kariūnams sunkiausias.

Kaip ir kiekvieną semestrą, neišvengta skolų. Matyt, perprasti karybos mokomuosius dalykus sunkiau, todėl ir skolų kariūnai turėjo daugiau: I kurso – 3, II kurso – 36, III kurso – 4, IV kurso – 6. Iš universitetinių mokomųjų dalykų I kurso kariūnai turėjo 8 skolas, II kurso – 10, III kurso – 15 skolų, IV kurse skolininkų nebuvo.

Analizuodami rudens semestro

kariūnų laimėjimus pagal mokomuosius dalykus matome, kad visų kursų geriausi, kaip ir kiekvienais metais, fizinio rengimo rezultatai. Daugiausia pastangų iš I kurso kariūnų pareikalavo aukštoji matematika, etika ir estetika, politikos mokslų pagrindai. Antrakursiams nelengva buvo studijuoti taktiką, trečiakursiams – organizacijų elgseną, strateginį valdymą ir anglų kalbą. IV kurso kariūnams sunkiausia taip pat taktika, dėl to tikriausiai tokie nedžiuginantys taktikos kvalifikacinio egzamino rezultatai.

Rudens semestro pažangiausi kariūnai: I kurso – Arvydas Bumblauskas (8,83 balo), II kurso – Gintautas Razma (8,33 balo), III kurso – Laimutis Vaičys (9,36 balo), IV kurso – Inga Meilutė (9,25 balo).

Pagal 2005–2006 m. m. pavasario semestro karybos mokomųjų dalykų rezultatus pirmąją III ir IV kurso kariūnai – jų vidurkis siekia 7,8 balo. Trečioje vietoje antrakursiai – 7,3 balo, paskutiniai pirmakursiai – 7,1 balo.

Pavasario sesijos geriausi absolventų rezultatai (8,1 balo), antri – III kurso kariūnai (7,8 balo), nedaug atsilieka antrakursiai (7,6 balo), gale – pirmakursiai (7,17 balo).

Pavasario, kaip ir rudens, semestrą netrūko skolų.

I kurso kariūnams sunkiai sekėsi studijuoti aukštąją matematiką, antrakursiams – taktiką. Regis, jai reikėtų daugiau skirti dėmesio ir laiko.

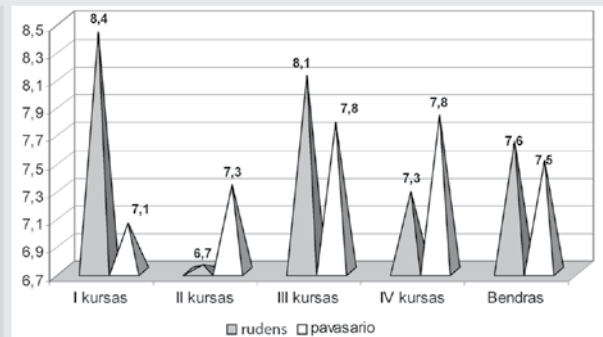
Trečiakursiams ne taip paprasta buvo mokytis valstybės tarnybos teisinių pagrindų, anglų kalbos, sudėtinga pasirodė Europos Sąjungos studijų programa. O absolventams sunkiausiai įkandamas dalykas buvo ne tik anglų, bet ir antroji užsienio kalba.

Šį semestrą geriausiai mokėsi I kurso kariūnas Marius Magyla (8,67 balo), II kurso kariūnas Mantas Bauža (8,36 balo), III kurso kariūnai Marekas Kurjanas ir Laimutis Vaičys (8,93 balo), ketvirtakursiai Valdas Lukianskas ir Rūta Gaižutytė (9,43 balo). Norėtusi, kad ir kiti kariūnai siektų geresnių pažangumo rezultatų.

Rudens semestrą visų kursų bendras karybos dalykų pažymių vidurkis, palyginti su pavasario semestru, buvo truputį geresnis: jis siekė 7,6, o pavasario semestrą

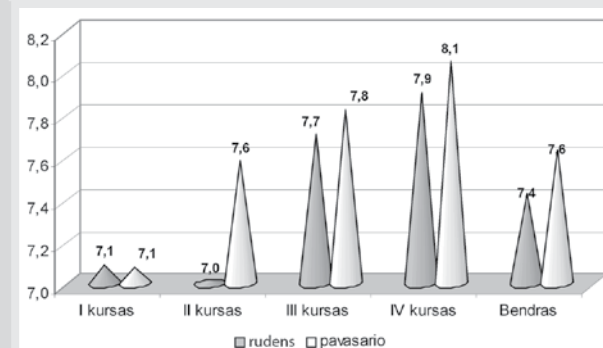
1 pav.

2005–2006 m. m. rudens ir pavasario sesijų universitetinių dalykų rezultatų lyginamoji lentelė

2 pav.

2005–2006 m. m. rudens ir pavasario sesijų karinio rengimo mokomųjų dalykų rezultatų lyginamoji lentelė

Nematomoji didžiosios politikos pusė

Kar. Andrius BIVAINIS

– 7,5 balo (1 pav.).

O universitetinių mokomųjų dalykų rezultatai šiek tiek geresni buvo pavasarį – 7,6 balo (rudens semestrą – 7,4 balo). (2 pav.)

Deja, 2005–2006 m. m. rudens ir pavasario semestrų tiek karinio rengimo, tiek universitetinių dalykų įverčių vidurkiai mažesni už 2004–2005 m. m. atitinkamų laikotarpių mokymosi rezultatų vidurkius. Norėtuši, kad kariūnai mokslui skirtų daugiau dėmesio kaip sportui.

Malonu, kad kariūnai ne tik studijuoja, bet ir noriai dalyvauja sportinėje, kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje: Lietuvos Respublikos, krašto apsaugos sistemos sporto varžybose, įvairiuose saviveiklos būreliuose, konkursuose ir pan. Tačiau jie beveik neįsitraukia į mokslinę veiklą. Katedros turėtų kariūnus labiau sudominti mokslo būrelių veikla, paskatinti atlikti mokslo darbus.

Baigiant šią apžvalgą reikėtų keletą žodžių tarti apie kariūnų reitingus. Tiek rudens, tiek pavasario semestrą aukščiausi reitingai buvo tų pačių kariūnų: I kurse – Mariaus Magylos, II kurse – Dariaus Žibalio, III kurse – Laimučio Vaičio, IV kurse – Giedriaus Pargaliausko. Kariūnai Marius Magyla ir Laimutis Vaičys ne tik geriausiai savo kursuose besimokantys, bet ir aukščiausių reitingo balą turintys kariūnai. Tikėsimės, kad ir daugiau kariūnų seks jų pavyzdžiu.

Septintojo studijų semestro metu, nuo spalio 16 d. iki lapkričio 24 d., vyko visų ketvirto kurso kariūnų civilinės specialybės praktika. Tuo metu, kai vieni kariūnai rinkosi praktikos vietas privačiojo sektoriaus įmonėse, tarptautinius santykius studijuojantys ketvirtakursiai buvo paskirti atlikti praktiką įvairiose valstybinėse valdžios institucijose. Šis procesas vyksta jau kelerius metus plėtojant Politikos mokslų katedros programą, kuri leidžia politikos mokslus studijuojantiems kariūnams praktiškai susipažinti su politinių sprendimų priėmimo ir jų įgyvendinimo procesais.

Kaip tik tuo metu, kai Lietuvos vidaus ir užsienio politikos institucijos ir diplomatinis korpusas intensyviai ruošėsi istoriniam Jungtinės Karalystės karalienės Elisabethos II vizitui Lietuvos Respublikoje, šių eilučių autorius pradėjo savąją specialybės praktiką Lietuvos Respublikos Prezidentūroje.

Jos metu teko garbė padirbėti su Respublikos Prezidento patarėjų gynybos klausimais plk. ltn. J. Kačergiu, buvo galima susipažinti su Prezidento patarėjų veiklos specifika ir Nacionalinio saugumo bei užsienio politikos grupių funkcijomis, pasitaikė ne viena puiki galimybė iš arti pažvelgti į valstybės politinio gyvenimo užkuliusius.

Šios mokomosios praktikos laikotarpis buvo gausus tarptautinės politikos įvykių ir dvišalių bei daugia-

šalių valstybių vadovų susitikimų. Būtiną priminti, jog šios praktikos metu nenumaldomai artėjo NATO viršūnių susitikimas Rygoje. Turint galvoje, kad Prezidentas yra ne tik vyriausiasis šalies ginkluotųjų pajėgų vadas, bet ir valstybės užsienio politikos veikėjas bei formuotojas, galima atitinkamai įvertinti ir Prezidentūros personalui tenkantį darbo krūvį prieš kiekvieną svarbesnį užsienio politikos įvykį ar vizitą. Tuo metu šalies užsienio ir saugumo politikos sluoksniuose jau tėsė nuolatinis sujudimas. Prezidento patarėjų komandai gana dažnai teko derinti politines pozicijas su Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų atstovais. Tai daug pastangų reikalaujantis rutininis darbas su kaupiama informacija. Tuo teko pačiam įsitikinti. Kita vertus, būtent tokia ir yra ta nematomoji didžiosios politikos pusė.

Galiausiai derėtų pabrėžti, kad šešių savaičių mokomosios praktikos laikotarpis nuo Akademijos kasdienės rutinos atitrūkusiems kariūnams buvo naudingas tiek, kiek jie to siekė. Viskas priklauso nuo asmeninių siekių ir iniciatyvos. Vis dėlto, turint galvoje, kad atliekant praktiką valstybinėse valdžios institucijose galima užmegzti įdomių pažinčių ir surinkti nemažai aktualios medžiagos, neišnaudoti šių galimybių bakalauro darbui rengti būtų tiesiog neprotinga. Belieka tikėtis, jog ir ateityje Politikos mokslų katedros kuruojami ketvirtakursiai turės tokias puikias praktinio prusinimo bei bakalauro darbo rengimo sąlygas.

Mokomės ir prekiauti

Kar. Aleksas PAULAUSKAS

Jau pavasarį visi ketvirtro kurso kariūnai (taip pat ir studijuojantys transporto inžinerinę vadybą) turėjo galimybę pasirinkti savo būsimosios praktikos vietas. Jas kiekvienas rinkosi pagal savo bakalauro studijų baigiamojo darbo temą. Dėl praktikos vietų nesusitarusiems kariūnams Akademija pati jas surado ir pasiūlė. Be abejo, ne kiekvienam pavyko gauti praktikos vietą pagal baigiamojo darbo temą. Dauguma praktikos vietas rinkosi ir pagal savo gyvenamąsias vietas – nesinorėjo papildomai mokėti už būstą ar kelionę.

Atėjus rudeniiui ir išklausiui įvairių instruktažų, spalio 16 dieną visi ketvirtro kurso kariūnai pasklido po Lietuvos įmones. Praktikos metu kariūnai turi įgyti praktinių vadybinės bei verslo veiklos įgūdžių, susipažinti su įmonės dokumentacija, struktūra ir darbo organizavimu, surinkti reikiamą medžiagą būsimam baigiamajam bakalauro darbui, pritaikyti savo turimas teorines žinias praktiškai. Šiomet pirmą kartą kariūnams buvo skirta papildoma užduotis. Kiekvienam reikėjo nuvykti į dvi bendrojo lavinimo įstaigas ir pristatyti Karo akademiją.

Aš savo praktiką atlikau Kaune, naujais automobiliais prekiaujančioje įmonėje. Ten susipažinau su šių transporto priemonių pardavimo tvarka, jų priežiūros įmonių darbo ypatumais, nes prekybos įmonei priklauso ir autoservisas. Sužinojau, kad, norint nusipirkti naują automobilį, gali prireikti laukti net iki pusės metų, kol jį pagamins ir atgabens į Lietuvą. To galima išvengti perkant automobilį, esantį firmoje. Tačiau ji neturi didelių atsargų ir laiko tik populiariausius au-

tomobilius, kuriuos tikrai parduos.

Kiekvienas žmogus yra išskirtinys, todėl jam reikia išskirtinio automobilio, turinčio vienokių ar kitokių privalumų. Vieno automobilio modifikacijų gali būti iki kelių dešimčių. Ir man teko išbandyti ne vieną naują automobilį. Aišku, įsėdus į naujutėlaitį, kelis šimtus tūkstančių kainuojantį automobilį, kojos šiek tiek drebėjo, bet netrukus pripratau ir nebebijojau jų vairuoti. Kadangi mano baigiamojo darbo tema susijusi su išperkama automobilių nuoma, aš ir stengiausi išsamiau susipažinti su šia sistema. Šis finansavimo būdas yra labai išpopuliarėjęs, todėl rinkta vis labiau plečiasi. Tiek juridiniam, tiek fiziniam asmeniui patogiau įsigyti prekę išperkamosios nuomos būdu, nes iš karto už ją nereikia sumokėti visų pinigų. Renkant medžiagą teko nuvykti ir į keletą išperkamosios nuomos bendrovių.

Praktikos metu visi mielai padėdavo, duodavo prašomos medžiagos ar naudingų patarimų. Sunkiau buvo rasti tinkamą momentą, kad galėtum priėti prie reikiamo asmens, nes visi dirbdavo savo darbą ir ne kiekvienas iš karto galėdavo rasti laisvą minutėlę padėti.

Per šias šešias savaites teko prisiminti ir civilinio gyvenimo ypatumus, nes Akademijoje visiškai atpranti nuo kasdienės buities, būti savarankiškas, pavyzdžiui, kaip pačiam pasigaminti maistą. Vakare būdavo daugiau laisvo laiko, kurį galėjau leisti su draugais.

Mano manymu, ši praktika buvo tikrai naudinga, suteikė vertingų praktinių žinių, jos metu teko nemažai pakeliauti, nuvažiuoti į kitas įmones, susipažinti su daugeliu įdomių žmonių.

Panevėžio rajono savivaldybėje

Kar. Mindaugas DAINELIS

Pagal personalo vadybos studijų programą studijuojantys kariūnai praktiką atliko įvairiose viešojo administravimo institucijose: Seimo kanceliarijoje, miestų ar rajonų savivaldybėse ir panašiose organizacijose. Jiems buvo suteikta galimybė pasirinkti praktikos vietą.

Aš savąją atlikau Panevėžio ra-

jono savivaldybės administracijos kanceliarijos tarnyboje. Atvykusį į praktikos vietą mane maloniai priėmė Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius.

Man buvo skirta darbo vieta ir visos reikiamos priemonės. Mokomosios praktikos metu susipažinau su administracijos struktūra, skyrių, tarnybų

darbu, jų nuostatais. Taip pat domėjaisi, kaip vykdomoji valdžia įgyvendina politikų sprendimus. Panevėžio rajono savivaldybės administracijos darbuotojai visada suteikdavo mane dominančios informacijos, konsultuodavo rūpimais personalo valdymo klausimais. Kadangi siekiau kuo daugiau sužinoti apie viešojo sektoriaus personalo vertinimo tvarką, daug laiko skyrčiau Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų teisės aktų taikymo praktikoje ypatumams ir problemoms.

Nors šešios praktikos savaitės prabėgo gana greitai, per šį laikotarpį spėjau praktiškai susipažinti su organizacijos veiklos planavimo ir organizavimo subtilybėmis. Praktinė patirtis, mano nuomone, yra neatsiejama nuo aukštojo mokykloje suteikiamų teorinių žinių, todėl mokomoji praktika įvairiose šalies institucijose yra svarbi studijų LKA dalis.

Kelionė į Minską

Kar. Juliana ROMOSLAVSKAJA

Šių metų lapkričio 8–10 dienomis Akademijos delegacija lankėsi užsienio karo akademijoje, tačiau šįkart pasuko ne į Vakarų, o į Rytus – į Baltarusiją. Mes, trys kariūnai, kartu su Akademijos viršininku ir dar 3 karininkais nuvykome į Minską, kad susipažintume su Baltarusijos karo akademijos gyvenimu, studijų procesu ir mokomąja baze.

Kelionė į Minską truko neilgai. Jau vakare kartu su keliais Baltarusijos kariūnais galėjome grožėtis baletu „Don Kichotas“ ir spektaklio pertraukėlių metu pabendrauti.

Visa kita diena buvo skirta Baltarusijos karo akademijai. Iš pradžių šią mokymo įstaigą pristatė jos viršininkas kartu su savo pavaduotojais. Sužinojome, kad čia dirba apie 7 000 darbuotojų, yra daugiau kaip 10 fakultetų (na, institucija truputį didesnė už Lietuvos karininkų kalvę). Apžiūrėjome muziejų, informacinį ir psichologinės atrankos centrą, 2 kurso kareivines, stebėjome 3 kurso kariūnų ekonomikos teorijos seminarą, šaudėme lazerinėje šaudykloje. Įspūdžių buvo tikrai daug, turėjome ką aptarti: ir tankų ekspoziciją priešais paradines duris, ir Akademijos teritorijoje esančioje aikštelėje stovintys naikintuvus ir sraigasparnius, ir t.t. O vakare – vėl kultūrinė programa (spektaklis „Marica“). Deja, jau be Baltarusijos kariūnų.

Paskutinė diena buvo skirta ekskursijoms po Minską ir jo apylinkes.

Kad Lietuva neišsivaikščiotu

Eglė TRATAITĖ

Prieš penkerius metus prasidėjęs projektas „Kad Lietuva neišsivaikščiotu“ jau pasiekė trečiąjį etapą „Tautos gyvybinių galių puoselėjimas“ ir tęsis iki 2008-ųjų. Šį projektą inicijavo visuomeninė organizacija „Consilia Academica“, jungianti akademinės bendruomenės, kūrybinės inteligentijos, besimokančio jaunimo, verslo ir valdžios atstovus, visus siekiančius dvasiškai tobulėti ir skatinti visuomenę tobulėti, nesavanaudiškai, atsidavus dirbti Tėvynės labui. Projekte taip pat dalyvauja Lietuvos mokslų akademija, Mokslininkų rūmai, Lietuvos kultūros kongreso taryba, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Pilietinių organizacijų forumas ir Tėviškei pagražinti draugija.

Šių metų lapkričio 27 d. Dieveniškėse, Žemės ūkio mokykloje, Ge-

nerolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija ir Vilniaus pedagoginis universitetas organizavo bendrą kultūros šviečiamąją konferenciją „Pilietiškumas ir moralė šiuolaikinėje visuomenėje“ ir taip prisijungė prie šio projekto.

Savo pranešimuose prof. Romualdas Grigas, doc. dr. Aldona Vilkelienė, doc. Romas Batūra, mjr. Gintautas Žukaitis, VPU Istorijos fakulteto studentas Aurimas Šimkus daug dėmesio skyrė tautiškumui, pilietiškumui, rėmėsi istorija, apžvelgė darbo Lietuvoje ateities perspektyvas. Buvo stengiamasi prie jaunimo priartėti paprastesnėmis formomis, pateikiant suprantamus pavyzdžius.

Šiuo projektu siekiama stiprinti visų bendruomenių ryšius, o suvienijus pastangas – valstybės gyvybingumą.

Doc. Romas Batūra

Mjr. Gintautas Žukaitis

Kariūnai pasodino ąžuoliuką

Tiškevičių dvarai – vertingas Lietuvos kultūros paveldas

Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, doc. dr. Bronius PUZINAVIČIUS

Lietuvoje, kaip ir kituose Rytų Europos kraštuose, dvarai ėmė kurtis XII–XIV a. Feodalizmui įsigalėjus jie buvo svarbiausia ūkininkavimo forma, vyravusi žemės ūkyje ir apėmusi dalį tuometės pramonės. Valstybės kūrimosi laikotarpiu kunigaikščių dvarai, o valstybei susivienijus – Lietuvos didžiojo kunigaikščio dvaras buvo ne tik ekonominio gyvenimo, bet ir administracijos bei diplomatijos centras.

Nuo XIV a. pabaigos ūkio ir kultūros institucijų funkcijas atliko ne tik didžiojo kunigaikščio, bet ir kiti stambūs pasauliečių didikų, aukštųjų dvasininkų bei bajorų dvarai. Didikai buvo vertingų architektūrinių ansamblių užsakovai, knygų, meno vertybių kolekcininkai. Dvaruose kūrėsi raštinės, buvo kaupiami archyvai, veikė muzikos kolektyvai, teatrai, ginklų arsenalai, o išradus spaudą – ir spaustuvės.

Lietuvos dvaruose buvo sparčiai perimamos Vakarų Europos kultūros naujovės, bet, deja, dažnai prarandamas ryšys su lietuvių tauta. Tiesa, ne visur. Antai XIX a. dalis dvarų, ypač Žemaitijoje, tapo lietuvių tautinio sąjūdžio atramos punktais, kai kada – netgi centrais. Pavyzdžiui, carinės priespaudos metais grafų Zubovų dvaruose Dabikinėje, Naisiuose, Bubiuose, Ginkūnuose veikė slaptos lietuviškos mokyklos.

Nuo XIX a. vidurio išsilavinimas bajorams tapo prestižo reikalu, mada, kartais ir būtinybe. Buvo privaloma mokėti užsienio kalbų, išmanyti literatūrą, muziką, dailę, skaityti spaudą, mokslo veikalus. XIX a., perinant į rinkos ūkį, populiarėjo agrarinis išsilavinimas, dvaruose kūrėsi žemės ūkio mokyklos.

Lietuvos didikų ir bajorų dvarų sodybas sudarė rūmai, pagalbiniai gyvenamieji namai, ūkiniai ir gamybiniai pastatai, kai kada dar ir bažnyčia arba koplyčia. Dvarų sodybas supo parkai ir sodai. Iki XVII a. dvarų gyvenamieji namai dažniausiai buvo mediniai, bet puošnūs – su aukštais stogais, drožinėtais stulpais, tekintomis baliustradomis, atitvertomis lodžijomis, priangiais, langų vitražais. Renesanso epochoje pradėta statyti ir mūrinius rūmus su bokštais. Po XVII–XVIII a. karų sunaikinti dvarai buvo atstatomi baroko stiliumi. Medinėse sodybose barokas pynėsi su XVI–XVII a. lietuvių tradicine architektūra.

XVIII a. pab.–XIX a. pr., Lietuvą prijungus prie Rusijos, naujų dvarų sodybos buvo statomos, o senos rekonstruojamos pagal klasicizmo epochai būdingus principus. Dažnai rūmai vizualiai buvo jungiami su bažnyčia, statomi prie vandens telkinių. Apie XIX a. vidurį statytose bei rekonstruotose sodybose jau vyravo romantizmo principai. Rūmų architektūroje derintos įvairių stilių formos. Istorizmo laikotarpiu (XIX a. pab.–XX a. pr.) statytų ir rekonstruotų rūmų planuose atsirado sudėtingos konfigūracijos pastatų, reiškęsi neogotika, neorenesansas, neobarokas, neoklasicizmas, eklektika, modernas.

Po Pirmojo pasaulinio karo aristokratijai netekus privilegijų, naujų dvarų sodybų nekurta, senosios ėmė nykti, ypač sparčiai sovietinės okupacijos metais.

Lietuva prarado didesniąją dalį dvaruose sukauptų meno vertybių.

Dalis jų buvo sunaikinta per XVII a. vidurio, 1812 m., Pirmąjį ir Antrąjį pasaulinius ir kitus karus, dalis Rusijos valdžios konfiskuota po 1831 ir 1863 m. sukilimų, dalį kilnojamųjų kultūros vertybių patys dvarininkai išvežė į Lenkiją ir kitas šalis, kai kurios pateko į muziejus, archyvus, bibliotekas. Sovietinės okupacijos metais, ypač 1944–1953 m., t. y. per vadinamąją kultūrinę revoliuciją, valdžios nurodymu buvo naikinamas ne tik dvarų kultūrinis palikimas, bet ir kai kurie į muziejus patekę eksponatai.

1990 m. atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, imta labiau rūpintis dvarų kultūriniu palikimu. Kai kuriuos dvarus bandoma atgaivinti kaip kultūros centrus.

Dabar dvarų kultūros paveldu rūpinasi ir nepolitinė bajoriškos kilmės Lietuvos piliečių visuomeninė organizacija – Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga (LBKS), atkurta 1994 m. Ji yra visateisė 1928–1940 m. veikusių Bajorų draugijos teisių ir pareigų paveldėtoja.

Bajorai dvarininkai buvo Nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjai: S. Narutavičius, D. Malinauskas, S. Šilingas, V. Putvinskis, M. Romeris, broliai Biržiškos ir daugelis kitų. Šiandien Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga vienija daugiau kaip 2000 narių – Lietuvos bajorų palikuonių, – dokumentais įrodžiusių savo bajorišką kilmę.

Svarbiausi bajorų sąjungos tikslai – ugdyti pagarbą ir meilę Lietuvos valstybei, tautai, jos istorijai, kalbai, kultūrai, šeimai, puoselėti europines krikščioniškąsias vertybes, gaivinti Lietuvoje teisingumo, garbės, orumo, kilnumo, pareigos ir atsakomybės principus. Šie principai yra Bajorų sąjungos veiklos devizas, kuris turėtų būti savas ir artimas ir Lietuvos karo akademijos bendruomenei.

Vienas ryškiausių bajorų kultūrinio palikimo objektų – dvarų sodybos. Nemažai jų turėjo ir garsi Lietuvos didikų Tiškevičių giminė, kurios genealoginės šaknys siekia XV a. Didžiausią politinę galią ji įgijo XVII, o turtinę – XIX a. Tada Tiškevičiai tapo turtingiausiais Lietuvos žemvaldžiais. Keletas jiems priklausiusių dvarų yra netoli Vilniaus. Šių metų spalio 23 d. juose apsilonkė grupė Karo akademijos kariūnų, panorusių iš arčiau susipažinti su bent nedidele Lietuvos dvarų kultūros paveldo dalele.

Bajorų rūmai Trakų Vokėje

Pirmasis šios išvykos metu aplankytas objektas – Trakų Vokės dvaras ir parkas. Nuo XIX a. vidurio grafams Tiškevičiams priklausiusį Trakų Vokės dvarą – vertingą kraštovaizdžio architektūros paminklą – šiandien prižiūri ir puoselėja Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos nariai. Prie reprezentacinių dvaro vartų mus sveitingai pasitiko LBKS sekretorius, šiuose rūmuose įsikūrusio Dvarų kultūros centro direktorius **Kazys Tracevskis**, skulptorius ir dailininkas **Ojars Madišauskas** ir šių rūmų darbuotoja **Aurelija Mituzienė**. Jie kalbėjo, kad Trakų Vokės dvaro sodyba pripažinta viena vertingiausių Lietuvoje.

Neoklasicistiniai šio dvaro rūmai, pastatyti XIX a. pab. pagal Lenkijos karalių rezidencijos, esančios Lazenų parke netoli Varšuvos, pavyzdį. Kiek vėliau aplink rūmus prancūzų kraštovaizdžio architektas ir botanikas Eduardas Fransua Andre su sūnumi Renė suprojektavo ir įkūrė parką (E. Andre (1840–1911), pasaulinio garso kraštovaizdžio architektas, botanikas, sukūrė daug parkų projektų Europoje ir Pietų Amerikoje, XIX a. pab. grafų Tiškevičių pakviestas dirbo Lietuvoje ir parengė Užutrakio, Trakų Vokės, Lentvario ir Palangos parkų projektus). Be rūmų ir parko, šio dvaro sodybos teritorijoje tebestovi 16 vertingų dvaro pastatų ir treji reprezentaciniai vartai. Išliko ir pramoniniai dvaro tvenkiniai, mažoji parko architektūra.

Pasakojama, kad vokėmis senovėje vadintos raganos, gyvenusios ežerų salelėse ar piliakalniuose. Jos pašiaušdavusios ežerų bangas, versdavusios žvejų valteles, pasivertusios raganomis gąsdindavusios žmones.

Pirmosios istorinės žinios apie Trakų Vokės apylinkes siekia XIV a. 1415 m. Vokės kaimą Vytautas užrašė Senųjų Trakų benediktinų vienuolynui. Po 1831 m. sukilimo uždarius vienuolyną, kaimas perėjo valstybės išdo žinion ir netrukus buvo parduotas Ašmenos maršalkai grafui Juozapui Tiškevičiui. Jo sūnus Jonas Tiškevičius, Vilniaus gubernijos dvarininkų maršalka, 1875 m. pagal italų kilmės lenkų architekto Oleandro Markonio projektą čia pradėjo statyti rūmus, kurie buvo užbaigti 1880 m.

Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų metu rūmų ansambliui ir jų aplinkai buvo padaryta daug žalos. Pokario metais šis architektūrinis ansamblis

priklausė įvairioms organizacijoms ir žinyboms, ilgiausiai – Lietuvos žemdirbystės instituto Trakų Vokės filialui. Tačiau ir šis rūmų šeimininkas 2001 m. persikėlė į kitas patalpas. Tuomet šiuo unikaliu dvarų kultūros paveldo objektu susirūpino Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga. Nuo 2002 m. Trakų Vokės dvaro rūmai tapo LBKS buveine – Bajorų rūmais. Jie nestovi tušti. Bajorų sąjunga juose rengia valstybinių švenčių minėjimus, koncertus, kitus renginius. Rūmai atviri ir Trakų Vokės bendruomenės renginiams.

Lankymosi dieną rūmuose ir jų apylinkėse Rusijos kinematografininkai filmavo filmo apie kompozitorių M. Čaikovskį fragmentus. Stebėjome, kaip dvaro kieme ir ūksmingomis parko alėjomis vaikštinėja XIX a. bajorai su oriomis damomis, važinėja puošnios kariatetos, širmais žirgais pakinkytos. Mums, mačusiems filmavimo grupę, be abejo, bus įdomu pamatyti šį filmą.

Neogotika prie Lentvario ežero ir mažosios Alpės

Kuo garsėja Lentvaris? Daugelis tikriausiai pasakys, kad šiame mieste gaminamais kilimais. Bet ar visi žinome, jog 1957 m. pradėjęs veikti kilimų fabrikas buvo įsikūręs neogotikiniuose grafams Tiškevičiams priklausiusiuose dvaro rūmuose, pastatytuose prie Lentvario ežero, ant pakilios kranto terasos. Tai dar vienas kultūros paveldo perlas, o šio dvaro parkas neretai vadinamas mažosiomis Lietuvos Alpėmis. Apie Lentvario dvarą ir parką įdomiai pasakojo Lietuvoje įsisteigusio André klubo narys **Steponas Deveikis** ir kilimų fabriko darbuotoja **Marija Osipova**.

Lentvario dvaras istoriniuose šaltiniuose minimas nuo XVI a. pab. Tuomet jis vadintas Lentvariškių, vėliau – Lentvaravo arba Lentvario vardais. Tačiau ėmė garsėti nuo XIX a. pabaigos, valdomas grafų Tiškevičių, kurie čia pastatė naują rūmų ansamblį, bažnyčią, rūpinosi miestelio plėtra. Iki mūsų dienų išlikę centriniai dvaro rūmai ir ūkiniai pastatai buvo statomi ir rekonstruojami keliais etapais. Pirmiausia statybomis rūpinosi grafas Juzefas Tiškevičius. 1890 m. subtilus meno žinovas ir aistringas kolekcininkas Vladislavas Tiškevičius sumanė rekonstruoti dvarą. Tai buvo padaryta iki 1899 m. Po rekonstruk-

Lietuvos parkų tyrėjas André klubo narys Steponas Deveikis supažindina kariūnus su Užutrakio parko planu

Doc. dr. Nijolė Janulaitienė, doc. dr. Bronius Puzinavičius ir Steponas Deveikis Lentvario parke

Dvarų kultūros centro direktorius Kazys Tracevskis su kariūnais Trakų Vokėje

Steponas Deveikis ir Trakų nacionalinio parko darbuotoja Lina Sokolovaitė Užutrakio parke

cijos rūmai įgavo aiškią neogotikinę formą. Jie yra netinkuoti, vadinamojo plytų stiliaus, išraiškingai papuošti raudonų plytų dekoru ir kitais neogotikiniais elementais.

Lentvario dvaro parkas – vienas gražiausių istorizmo epochos kūrinių. Tai ypatingo dėmesio vertas objektas. Čia išlikusios grotos – uolų imitacija iš armuoto betono, du viadukai, upelyje – iš akmenų suformuotos dirbtinės kaskados. Dėl unikalaus kalnuoto kraštovaizdžio ir dirbtinių uolų parkas buvo vadinamas mažosiomis Alpėmis.

Deja, šiandien reprezentaciniai dvaro rūmai stovi tušti, o mažosios Alpės baigia užželti mišku. Kol viename dvaro krašte šeimininkaus akcinė bendrovė „Lentvario kilimai“, kitame – seniūnija, o trečiame – verslininkas Stasys Brundza, dvaras, ko gero, nepakils naujam gyvenimui. Jam reikia vieno šeimininko.

Unikali miesto šventovė

Lentvarį puošia ir originalios architektūros bažnyčia. Laikina medinė bažnytelė Lentvaryje buvo pastatyta 1905 m., 1906 m. įkurta Lentvario parapija. Dabartinės bažnyčios statyba prasidėjo 1911 m., tačiau dėl karų, lėšų stokos ir kitų priežasčių užsitęsė iki 1926 m., o interjero puošyba – net

iki 1943 m. Galutinė bažnyčios konsekracija įvyko tik 1955 m.

Lentvario bažnyčia, kaip ir dvaras, pastatyta grafų Tiškevičių rūpesčiu. Ji neoromaninė, beveik kvadratinio plano, bebokštė, bazilikinė, trijų navų. Prie bažnyčios prišlieta bokštą primenanti aukšta varpinė. Tokį bažnyčios stilių pasirinko grafas Tiškevičius, labai mėgęs Lombardijos viduramžių architektūrą. Jis norėjo, kad Lentvario šventovė primintų Milano Santa Marija delle Grazie (Marijos Maloningosios) bažnyčia, todėl ją projektuoti pakvietė italų architektą Orsino Bondži.

Ypač originalus ir įspūdingas Lentvario bažnyčios vidaus dekoras, atliktas Lietuvoje reta sgrafito technika. Interjero puošyba sukurta pagal gerai apgalvotą planą, kurio pagrindinė tema – amžinas žmonijos taikos ir meilės troškimas. Šventovės sienas uždenkusios Kryžiaus kelio stotys, šventųjų atvaizdai ir krikščioniškieji simboliai kviečia pasirinkti Kristaus kelią, vedantį į tikrąją taiką ir amžinąją šviesą.

Įdomu ir tai, kad bažnyčios presbiterijoje pakabintą Nukryžiuotojo atvaizdą yra atsiuntęs pats Romos popiežius Pijus XI, bičiuliaiavęs su Vladislovu Tiškevičiumi. Jie susipažino tuo metu, kai būsimasis popiežius, dar būdamas Apaštalų sosto nuncijumi (pasiuntiniu), lankėsi Lenkijoje ir Lietuvoje.

Per Trakus į Užutrakį

Iš Lentvario mūsų išvykos maršrutas vedė Trakų link. Važiudami per senąją Lietuvos sostinę, gėrėjomės pusiasalio ir salos pilių vaizdais, Karaimų gatvėje gardžiuotoms šviežių kibinų aromatu. Tačiau dėl laiko stokos šį kartą negalėjome aplankyti Trakų pilių ir paskanauti karaimiškų patiekalų. Skubėjome į kitą Galvės ežero pusę. Čia, pusiasalyje tarp Galvės ir Skaisčio ežerų, įsikūręs rečiau lankomas ir mažiau žinomas grafams Tiškevičiams priklausęs kraštovaizdžio architektūros ansamblis – Užutrakio dvaras ir parkas. Jį mums parodė ir apie jį papasakojo entuziastingas vadovas po Lietuvos dvarus **Steponas Deveikis** ir **Lina Sokolovaitė**, Trakų nacionalinio parko darbuotoja.

Užutrakio vietovė istoriniuose šaltiniuose minima nuo XIV a. Tuomet ji buvo vadinama „Algirdo sala“. Ilgą laiką šioje vietoje buvo totorių didikų valdomas palivarkas. 1897 m. Užutrakį nupirko grafas Juzefas Tiškevičius. Po jo mirties dvarą perėmė jo sūnus Andrius, kuris Užutrakį valdė iki 1939 m. Po karo

šiam dvare buvo Sovietų Sąjungos KGB aukštų pareigūnų sanatorija, vėliau – poilsio namai ir pionierių stovykla.

Užutrakio architektūros ansamblis sukurtas Juozapo Tiškevičiaus ir jo žmonos Jadvygos Sventopolek-Čertvertinskos iniciatyva, kurią įgyvendino lenkų architektas Juzefas Husas ir prancūzų kraštovaizdžio specialistas Eduardas Fransua Andrė. 1896–1901 m. Užutrakyje buvo pastatyti iki mūsų laikų beveik nerekonstruoti stačiakampio tūrio, saikingo neoklasicistinio stiliaus su neobaroko elementais rūmai. Vakarinis rūmų fasadas orientuotas į Galvės ežerą. Terasa su baliustrada – neatsiejama rūmų vakarinio fasado dalis. Nuo šios terasos atsiveria įspūdinga Galvės ežero ir Trakų salos pilies panorama.

Pirmajame dvaro rūmų aukšte įrengtos septynios salės, puoštos Liudviko XVI stiliumi. Antrajame aukšte buvo kuklios gyvenamosios patalpos.

Kitoje rūmų pusėje įrengtą parką puošė spalvingi gėlynai ir skulptūros. Kažkada jo parteryje stovėjo medžioklės deivės Dianos, deivės Floros ir fleita grojančio Satyro skulptūrų kopijos – iš kelionių po Prancūziją grįžęs grafas Juozapas Tiškevičius panorą jomis papuošti rūmų parką.

Kraštovaizdžio architektas E. F. Andre Užutrakio parke įrengė daugiau nei dvidešimt tvenkinių, juos papuošė dirbtinėmis grotomis ir tilteliais. Parko alėjas išryškina iš žemės paviršiaus iškylantys dirbtinių uolienu fragmentai. Parke auga ne tik vietinių rūšių, bet ir kitų šalių medžių – europietiškujų maumedžių, melsvųjų pociūgių, vakarinių tujų, kanadietiškujų klevų, didžiapielių liepų ir pilkųjų riešutmedžių.

Užutrakio dvarą išlaikė tvirtas ūkis, kurį sudarė 800 ha žemės plotas su palivarkais ir kaimais. Nemažas ūkis buvo ir pačioje dvaro sodyboje. Jos plotas – 80,4 ha. Sodyboje buvo net 19 mūrinių ir medinių pastatų: gyvenamieji sodininko, keltininko namai, kumetynas, kalvė, arklidė, karvidė ir kiti. Dvaro sodyboje iki šiol išliko unitų cerkvelės griuvėsiai.

Nors ir apnykęs, ansamblis iki šių dienų išsaugojo pagrindinius kompozicinio išplanavimo bruožus, kurie leidžia priskirti Užutrakio dvaro sodybą reikšmingiausiems Lietuvos dvarų ansambliams. Jį Trakų nacionalinis muziejus bando atgaivinti ir pritaikyti visuomenės reikmėms. Šiuo metu rengiami projektai, pagal kuriuos rūmai bus pritaikyti koncertams, konferencijoms, reprezentacijos ir kitiems tikslams.

Vado lyderio ugdymas

Taktikos katedros viršininkas plk. ltn. Petras MILAŠIUS

Viena iš prioritetinių Karo akademijos veiklos krypčių – vado lyderio savybių ir jo profesinių įgūdžių ugdymas.

Siekiant įvertinti lyderio ugdymo ir vertinimo bei kariūnų administravimo sistemos būklę ir iškelti šios srities problemas, Kariūnų bataliono ir Taktikos katedros iniciatyva 2006 m. lapkričio 20 d. Karo akademijoje buvo surengtas teorinis-praktinis seminaras „Vado lyderio ugdymas“. Tai pirmas tokio tipo Karo akademijoje vykęs renginys, kurio metu prie vieno stalo susėdo tiesioginiai kariūnų vadai, karinio rengimo ir universitetinių katedrų instruktoriai ir dėstytojai, Atrankos ir Karo istorijos centrų vado-

vai, Kariūnų garbės teismo ir Kariūnų tarybos atstovai.

Šiuo seminaru Akademinė praktiškai pradėjo ilgalaikį mokslinį tyrimą, kurio metu bus įvertinta bendra karininkų ugdymo sistema, jos atitiktis karininkams rengimui keliamiems reikalavimams, bazinio karininko rengimo studijų analizė (siūlymai) vadybos ir lyderystės požiūriu.

Dalykinį ir kūrybinį toną seminarui davė jo pradžioje pranešimus skaitę Karo istorijos centro direktorius dr. Valdas Rakutis ir šio centro mokslo darbuotojas doc. dr. Romas Batūra, iškėlę karininko kaip vado lyderio savybių ugdymo ir elgsenos formavimo klausimus. Jie pabrėžė pilietinio patriotinio, estetiško ir dorinio auklėjimo svarbą. Siekiant supažindinti kariūnus su visų epochų Laisvės kovų vietomis pagrindiniuose Lietuvos regionuose, puoselėjant pagarbą kovotojams dėl tautos laisvės ir valstybingumo, ugdant karininko lyderio asmenybę, kad šie idealai būtų įgyvendinti, kaip sudedamoji karininko lyderio ugdymo dalis parengta pažintinių išvykų programa.

Vadybos katedros doc. dr. Aleksejus Malovikas savo pranešime iškėlė kariūnų administravimo vadybines ir

lyderiavimo problemas. Pasak pranešėjo, didelė klaida dėti lygybės ženklą tarp valdymo santykių ir vado ir pavaldinio bendravimo. Ypač dažnai šią klaidą daro vadai, nes dauguma mano, kad tarp vado ir pavaldinio žmogiškųjų santykių (bendravimo) negali būti. Valdymo santykiai griežtai apibrėžti statutuose, įsakymuose, instrukcijose. Juose neatsižvelgiama į vado ir pavaldinio asmenybių bruožus ir ypatumus, psichinį poveikį vienas kitam. Siekdamas kuo efektyviau įvykdyti užduotį, vadas su pavaldiniu turi taip bendrauti, kad jų santykiai taptų bendradarbiavimu. Tai – svarbiausias veiksnys, sudarantis sąlygas bet kokio sudėtingo darbo sėkmei. Tarpusavio bendradarbiavimo santykiai palengvina vado darbą – tada pavaldinius lengviau valdyti. Iniciatyvūs kariūnai, neapsiribojantys vien savo tarnybinėmis pareigomis ir galvojančys apie bendro darbo sėkmę, dažnai gali pasiūlyti racionalų sprendimą. Toks platus savo pareigų suvokimas leidžia tarpusavyje bendradarbiauti, sudėtingomis sąlygomis tiksliai įvykdyti įsakymą. Tačiau dažnai itin mažai patirties turintys vadai neįvertina šio veiksnio svarbos ir nesugeba jo efektyviai išnaudoti. Jie mano, kad pakanka duoti įsakymą, ir visiškai neatsižvelgia į pavaldinio asmenybės bruožus.

Pasak pranešėjo, visų pirma reikia apsispręsti, kokias žinias dėstytojai ir instruktoriai turi perteikti, kokias vado savybes ugdyti, ir atsižvelgiant į kariūnų asmenines savybes padėti jiems tapti lyderiais – tobulinti reikiamus gebėjimus ir slopinti neigiamus bruožus. Taip pat nuolat prisiminti, kad kariūnai, kaip ir vaikai, kurie stengiasi perimti tėvų savybes, tarnybos pradžioje seka savo vadų auklėtojų pavyzdžiu. O juk žinoma, kad yra tiek gerų, tiek netinkamų pavyzdžių.

Vadybos katedros apklausos rezultatų analizė rodo kariūnų, kaip piliečių ir karių, brandos lygį, jų gebą atskirti teigiamus ir neigiamus karo tarnybos momentus, pasirengimą suvokti pavaldumo santykius, kritiškai vertinti savo vadų veiksmus. Tai

leidžia, pasak pranešėjo, daryti prielaidą, kad jie savo tarnyboje nekartos vyresniųjų kolegų klaidų. Atsakymų analizė liudija, kad kariūnai supranta bendravimo svarbą, žino jo vietą tarnybinių santykių sistemoje, tačiau kartu puikiai suvokia, kad bendravimas negali išspręsti vado asmeninių problemų. Eidami vado pareigas ne visi kariūnai laikosi vado elgesio normų, per dažnai „rodo valdžią“, per mažai yra motyvuoti kuo geriau atlikti užduotis.

Pranešėjas teigia, kad tokį elgesį lemia tai, kad nepakankamai skiriama dėmesio tiesioginiam (individualiam) darbui su kariūnais vadais, neanalizuojami jų veiksmai, dėl to kariūnai neišmano vado funkcijų.

Vadybos katedros doc. dr. Juozas Vijeikis kartu su kariūnais Tomu Vievesiu ir Gintaru Razma seminare pristatė kariūnų gyvenimo ir mokymosi sąlygų gerinimo būdus. Pranešime pabrėžiama, kad kariūnai turi daug gerų minčių ir siūlymų, kurie galėtų pagerinti jų studijų ir gyvenimo Karo akademijoje sąlygas bei vadovavimo ir lyderiavimo įgūdžius. Nors šios idėjos ir siūlymai jau įgyvendinami, nepamiršta paminėti ir šiuo metu aktualių problemų: nepakankamo materialinio techninio mokymo proceso aprūpinimo, nelanksčios dienotvarkės, praktinių vadovavimo įgūdžių pratybų trūkumo.

Kariūnų bataliono vado plk. ltn. Rolando Kiškio pranešimo tema buvo „Kariūnų ugdymas: lyderiui keliami reikalavimai ir vertinimo kriterijai“. Pasak pranešėjo, „lyderio ugdymas“ ir „lyderystė“ nėra tapatūs terminai. Lyderio ugdymas – tai procesas, kurio metu ugdomi (skatinami tobulėti) pasitikintys savimi, kompetentingi karybos srities lyderiai, mokantys panaudoti visą dabartinį ir ateityje numatomą doktrinų, organizacijų, technologijų ir įrangos potencialą. Kita vertus, lyderystė – tai gebėjimas siekiant numatyto tikslo daryti įtaką aplinkos procesams: nustatyti tikslą, atrinkti veiklos kryptis ir atitinkamai motyvuoti pavaldinius. Lyderystė – lyderio ugdymo proceso rezultatas.

Plk. ltn. R. Kiškis atkreipė seminaro dalyvių dėmesį į tai, kad lyderio ugdymas – ilgalaikis, kaskart vis kompleksiškesnis, integralus, mokymą ir au-

klėjimą apimantis procesas, kuriame svarbūs tokie veiksniai kaip patirtis, vertinimas, tobulinimas, papildomas mokymas ir rezultatų apžvalga.

Pranešėjas supažindino seminaro dalyvius su lyderio vertinimo kriterijais ir jam keliamais reikalavimais. Pasak plk. ltn. R. Kiškio, tai – pagrindas siekiant objektyviai įvertinti kariūno charakterį, kompetenciją ir elgesį (veiksmus). Šie kriterijai vadams suteikia galimybę stebėti ir vertinti kariūnus pagal bendrus (visiems suprantamus) ir laikomus svarbiais bruožus (vertybes, savybes, įgūdžius, elgesį/veiksmus). Vertinami lyderio bruožai kiekvienu atveju įvairuos ir priklausys nuo vertinamajam kariūnui skirtų pareigų (I kurse – eilinio, II kurse – kuroatoriaus, III kurse – seržanto, IV kurse – karininko). Seminaro dalyviams buvo išdalyta papildoma medžiaga, susijusi su Kariūnų bataliono standartinėmis veiklos procedūromis, kur trumpai apibūrinami lyderio bruožai (kriterijai) ir pateikiami detalūs tam tikro elgesio pavyzdžiai.

Kariūnų bataliono vadas pateikė keletą konkrečių siūlymų, kuriais gali būti pasinaudota atsižvelgiant į besikeičiančią situaciją (aplinką): tobulinti mokymo uždavinius, reikalavimus, metodus, priemones ir personalą. Jis pabrėžė karininko (lyderio) ugdymo svarbą: vertinimo rezultatai (atestacija) turi daryti įtaką kariūnų ateičiai (vertinant mokomojo dalyko žinias, priimant į PKT, skiriant į tarnybos vietas). Karininko ugdymo priemonės turi būti lygiavertės (ne papildomos) bazinio karininko rengimo programos dalys. Būtina tobulinti reitingo skaičiavimo metodiką (didinti pareigų atlikimo vertinimo koeficientą) ir drausminimo sistemą (įvesti balų sistemą), vertinant kariūnus siekti objektyvumo, skatinti visų lygių vadų savarankiškumą, sudaryti galimybes LKA darbuotojams aktyviau dalyvauti kariūnų ugdymo procese.

Daug vertingų minčių ir konkrečių siūlymų pateikė seminare aktyviai dalyvavę Kariūnų garbės teismo pirmininkas kar. Andrius Bivainis ir Kariūnų tarybos pirmininkas kar. Rokas Pauliukaitis. Pasak jų, Kariūnų garbės kodeksas, deja, dar moraliai nesubrendusiai visuomenei yra „per ankstyvas produktas“. Pavyzdžiui, JAV karinių pajėgų atstovams visuomenėje ir valstybėje skiriama ypač garbinga vieta. Todėl iš karinių pajėgų lyderių reikalaujama ne tik labai didelės profesinės, bet ir moralinės atsakomy-

bės. Todėl JAV karinių pajėgų karininkų ir seržantų garbės nuostatos ir moralinės vertybės yra aukšto lygio. Šios šalies karo mokyklų jaunieji kadetai nuo pat studijų pradžios perima garbės, profesinės ir moralinės atsakomybės normas.

Pasak pranešėjo, opi problema, su kuria susiduria Garbės teismas ir Kariūnų taryba, yra jų narių susikompromitavimo atvejai. Ypač tai Garbės teismui nemaloni tema. Kar. A. Bivainio nuomone, ji dar kartą atskleidžia kariūnų tvirtų moralinių nuostatų stygių. Garbės teismo, Kariūnų tarybos nariai ir kariūnai vadai turi siekti savo veikla ir elgsena rodyti pavyzdį kitiems kariūnams. Pranešėjo siūlymu, būtina įvertinti tuos kariūnus, kurie stropiai atlieka savo pareigas ir propaguoja Garbės kodekso vertybes. Jie turėtų būti dažniau skatinami ir palaikomi Kariūnų bataliono vado ir Akademijos viršininko.

Už nešurkščius, bet pakartotinius drausminius nusižengimus kariūnai turėtų būti svarstomi Garbės teisme, jiems skiriamos atitinkamos moralinės nuobaudos. Bet tam reikalinga bendra Garbės teismo, Kariūnų bataliono vado ir Akademijos viršininko pozicija. Būtina glaudžiau bendradarbiauti kuopoms ir būrių vadams bei vyresniųjų kursų Garbės teismo ir Kariūnų tarybos nariams. Kariūnų nuomone, neatidėliotinai reikia spręsti nuolat šurkščiai pažeidžiančių drausmę kariūnų šalinimo iš Akademijos problemą. Tai pradeda kenkti visai ugdymo filosofijai, vadų įvaizdžiui, slopina kariūnų motyvaciją. Pasak Kariūnų garbės teismo pirmininko, iš Akademijos pašalinti kariūnai neturėtų į ją taip „lengvai“ sugrįžti.

Dalyvavę seminare pranešėjai ir diskusijų dalyviai išsakė daug naudingų minčių, pateikė nemažai siūlymų Akademijos ir bataliono vadovybei dėl naujų individualaus (tiesioginio) vadovavimo metodų paieškos formuojant kariūnų lyderystės įgūdžius, jų ugdymo ir administravimo, kariūnų vadų galių ir jų motyvavimo sistemos tobulinimo. Seminaro problematikai didžiulį dėmesį skyrė ir jo dalyvių mintis apibendrinti Akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas.

Šiuo metu darbo grupė Akademijos viršininkui rengia seminaro išvadas ir siūlymus dėl tolesnio vado lyderio ugdymo sistemos gerinimo, kariūnų vadų motyvacijos ir individualių vadovavimo įgūdžių tobulinimo.

Konferencija „Baltijos lyderis“

2006 m. lapkričio 1–3 d. Danijos karališkojoje karo akademijoje Kopenhagoje įvyko konferencija „Baltijos lyderis“, kurioje dalyvavo Lietuvos karo akademijos Kovinio aprūpinimo katedros Logistikos sekcijos vyriausiasis instruktorius mokymo metodikai **mjr. Jonas Bukas** ir Kariūnų bataliono 2-osios kuopos taktikos karininkas **kpt. Marius Matukas**.

Joje buvo nagrinėjami lyderio ugdymo ir lavinimo karinėje organizacijoje klausimai. Karininkas turi sugebėti vadovauti kompleksiskai ir ekstremaliomis sąlygomis, pradedant karu ir baigiant stabilizavimo operacijomis, jis turi būti parengtas vykdyti užduotis tiek šalyje, tiek už jos ribų. Jeigu vadas geba priimti tinkamus sprendimus ypatingose situacijose, mąsto kritiškai ir nestandartiškai, kūrybiškai taiko turimas žinias, jam pavaldūs kariai visiškai juo pasitikės ir puikiai įvykdys skirtas užduotis.

Konferencijoje buvo aptartas svarbiausias vado – kaip kario, diplomato ir vadybininko – vaidmuo. Pažymėta, kad vadas lyderis turi turėti reikiamą profesinių žinių ir įgūdžių, gebėti juos tinkamai taikyti praktiškai ir savo patirtį perteikti kariams. Labai svarbų vaidmenį vaidina vado lyderio asmeninė ir socialinė kompetencija. Norint išugdyti tokį lyderį, būtina sukurti ir nuolat tobulinti karininko švietimo ir mokymo sistemą. Lyderį reikia ugdyti visapusiškai: jo profesinės žinios ir įgū-

džiai turi būti aukšto lygio, o asmeninės savybės – nepriekaištingos.

Prieita prie išvados, kad visos pastangos turi būti skirtos pagrindinėms sritims: kandidatų atrankai, kariūnų rengimui ir profesiniam lavinimui, individualiam vadovavimui, katedrų komplektavimui, organizuojamų kursų kokybės kontrolei ir studijoms – tobulinti.

Konferencijos šeimininkai pristatė esmines Danijos ginkluotųjų pajėgų karininkų ugdymo vertybes. Tai – patikimumas, tikėjimas, atsakomybė, pasitikėjimas savimi ir atvirumas. Taip pat konstatuota, kad asmuo, dalyvaudamas akademijos lyderio lavinimo programoje, įgyja daugiau žinių apie saviugdymo metodus, vadovavimo kompetencijos ir per asmeninę patirtį ją tobulina, pažįsta savo stipriąsias ir silpnąsias savybes, numato savo kaip vadovo lyderio tolesnės veiklos tikslus, suformuoja vadovavimo stilių. Diskusijų metu buvo aptarta lyderio lavinimo koncepcija.

Paskutinę konferencijos dieną buvo apibendrinti visi nagrinėti klausimai. Kadangi mūsų kariuomenė šiuo metu transformuojama, o Danijos kariuomenė turi daugiau dalyvavimo tarptautinėse operacijose bei karininko lyderio ugdymo patirties, Karališkosios karo akademijos specialistų patarimai mums buvo labai naudingi. Nutarta tokias konferencijas rengti eilės tvarka kiekvienoje Baltijos šalyje.

Vizitas Sandhursto karališkojoje karo akademijoje

Kpt. Tomas STANKEVIČIUS

2006 m. spalio 10–13 d. Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas, Kovinio aprūpinimo katedros Logistikos sekcijos viršininkas **mjr. Eimantas Juodzevičius** ir Taktikos katedros Taktikos sekcijos vyriausiasis instruktorius **kpt. Tomas Stankevičius** buvo išvykę į Didžiosios Britanijos Sandhursto karališkąją karo akademiją. Pagrindinis šio vizito tikslas buvo susipažinti su šios karo akademijos mokomąja baze, karininkų rengimo programa ir mokymo procesu.

Atvykus nustebino didžiulė Sandhursto karo akademijos teritorija, gražiai sutvarkyta aplinka bei seni,

įspūdingos architektūros pastatai. Čia įrengta keletas sporto aikštynų, netgi yra tvenkiniai, kuriuose, sumokėjus atitinkamą mokestį, galima žvejoti.

Akademijos štabe karininkai pristatė mokyklos organizacinę struktūrą, personalo atrankos principus, mokomąją bazę, mokomuosius dalykus. Taip pat buvo suteikta galimybė apsilankyti auditorijose, stebėti kompleksines taktikos pratybas. Bendravome tiek su instruktoriais, tiek su planavimo skyriaus specialistais.

Tarp Lietuvos karo akademijos ir Sandhursto karališkosios karo akademijos yra ne tik panašumų, bet ir es-

minių skirtumų. Karininko rengimas vyksta 12 mėnesių. Į šią Didžiosios Britanijos karo akademiją būsimeji kadetai dažniausia stoja jau po aukštosios mokyklos (apie 80 procentų turi aukštąjį išsilavinimą), bet tai, norint tapti karininku, nėra būtina sąlyga. Atranka vyksta specializuotame nepavaldžiamame akademijai atrankos centre, kuris yra už jos ribų. Atrinkti kadetai pradeda mokytis karo akademijoje nuo „nulio“, t. y. nuo bazinio kario rengimo kurso. Studijų programa suskirstyta į 3 etapus, kurių kiekvienas trunka 14 savaitių:

I (etasas) – bazinis kario rengimas (taktika, ryšiai, šaudyba, topografija, rikiuotė...), lyderio ugdymas, komandinis ugdymas, fizinis rengimas;

II etapas – taktika (įprastinės operacijos, skyriaus, būrio taktika), karininko ugdymas, lyderio ugdymo teorija ir praktika, šaudymo pratybų vadovo kursai, akademinės studijos;

III etapas – karinė doktrina, taktika, kitos karinės operacijos (TRO), pažangesnis lyderio ugdymas (angl. *advanced*). Iš viso 2700 val.

Didžiojoje Britanijoje karininko rengimas skirstomas į 2 dalis: I – sausumos pajėgų karininko rengimas (vyksta akademijoje), II – sausumos pajėgų karininko specialisto rengimas (vyksta, baigus akademiją, atsižvelgiant, į kokias pareigas bus skiriamas karininkas, pvz.: ryšininko, inžinieriaus ir t.t., kitoje karinėje mokymo institucijoje).

Per 12 mėnesių tai gana didelis krūvis tiek kadetams, tiek instruktoriams. Dažnai net šeštadienį vyksta pratybos, o sekmadienį – fizinio rengimo užsiėmimai. Tiesa, kadetai išleidžiami atostogų.

Instruktoriai atrenkami iš visos Didžiosios Britanijos kariuomenės. Patenka tik patys geriausiai karininkai („top 10“) ir puskarininkiai („top 5“). Jų rotacija trunka ne daugiau kaip 2 metus. Šios pareigos laikomos prestižinėmis.

Lankydami karo akademijos štabo skyriuose susipažinome su mokymo planavimo ir organizavimo tvarka, programų kūrimo (keitimo) principais, personalo paskirstymo ypatumais planuojant ir organizuojant mokomąją veiklą. Gavome naudingos medžiagos apie lyderio ugdymą, karinių ir akademinėjų mokomųjų dalykų programas bei jiems skirtą laiką, įskaitant ir egzaminų organizavimo ir laikymo taisykles.

Pačios kiečiausios ir murziniausios

Kar. Evaldas ŽIAUNYS

Štai ir atėjo lapkričio 16-oji – krikštynų diena. Visi jos labai laukė, ypač I kurso kariūnai.

Jau nuo pat ryto tvyrojo šventinė nuotaika ir nedidelis jaudulys. Galų gale išmušė lemtinga valanda, kai mus suvarė į kambarius ir liepė nekišti savo smalsių „bambalų“ nosyčių. Čia jau turėjome parengtas savo mylimas dujokaukes ir laukėme tos akimirkos, kai bus skelbiamas aliarmas.

Staiga pasigirdo švelnus kar. Gamulio balsas, kuris paskelbė aliarmą. Visi išskubėjome į rikiuotės aikštę. Ten prasidėjo krikštynos, bet dar tik žodžiais, nes netrukus už kareivinių mes jau mirkome šaltame vandenyje. O dar nežinia iš kur atskrido miltų debesis. Šundaktariai gydė ligonius girdydami neaiškiais gėrimais ir žymėjo pliusu svarbiausią „bambalo organą“ – galvą. Bet nespėję net deramai sušlapti, mes stojomės ir vėl bėgome. Bėgdami pastebėjome, kad prie geriausio II būrio prisijungė pabėgėlis iš kito būrio.

Turbūt sužinojo, kad „transporteriai“ – geriausias būrys. Pasiėmę savo asmeninius ginklus, su kuriais matomės kiekvieną rytą, puolėme BTR. Sėkmingai jį nukovė, atsidūrėme mūšio lauke – stadione. Ten taip pat neblogai krikštą ištvėrėm, bet aukų neišvengta. Įveikę visus mūsų tykojusius sunkumus ir išbandymus, grįžome į kuopą. Buvo me siaubingai murzini, bet laimingi, nes tokių krikštynų dar neregėjome... O paprastiems civiliokams nė nesvajot apie tokius kariškus žaidimus! Vienbalsiai nusprendėme, kad pirmoji krikštynų dalis buvo nepakartojama. Vakare, pavaidinę ir pasižiūrėję kitų pasirodymų, iškeliajome į klubą. Nuotaikos nesugadino net tai, kad klube negalėjome ilgai būti ir iki soties pasilinksminti, – vis tiek buvo labai smagu.

Mano nuomone, kariūnų („bambalų“) krikštynos buvo, yra ir bus pačios kiečiausios ir murziniausios. Tokių krikštynų daugiau Lietuvoje niekur nėra ir nebus – tik Karo akademijoje!

Stengėmės, kad būtų įsimintina

Kar. Rokas GAUDIEŠIUS

Štai praityje liko dar vienas įvykis, rodantis, kad vis labiau ir labiau tolstame nuo savo „starto“ Karo akademijoje, – dar vienos pirmo kurso kariūnų krikštynos – gera proga pašėlti naktiniame klube, tikriausiai vienintelė tokia, kai susirenka tiek daug kariūnų.

Bet iki vakarėlio dar reikia išgyventi...

Tradiciskai būtina ir neišvengiama lauko krikšto dalis. Joje ir man pačiam

teko dalyvauti vaizduojant narsų viduramžių karį. Tokia buvo tema. Todėl visi, turėję krikštyti, gavo atitinkamus ginklus ir kostiumus. Juos apsilvilkus iš karto pagerėjo nuotaika. Keliese sustojome nusifotografuoti – juk reikėjo įsimžinti. Tikriausiai ne vien pirmojo kurso kariūnams buvo įdomu, kaip gi jie bus krikštijami. Mes ir patys tik teoriškai buvome susipažinę su trasa, ku-

rią buvo sugalvoję ir paskutinę savaitę parengę krikštynų organizatoriai.

Komanda „ALIARMASI!“ reiškė, kad visas prasideda. Pirmakursius pasitiko Kariūnų tarybos pirmininkas. O jų sielas „išvalyti“ turėjome mes. Šalto vandens terapija, šliaužimo smėlio aikštelės trasa – gal ir bauginamai skamba, bet ko gi nepadarysi, kad visiškai teisėtai gautum kariūno vardą.

Buvo matyti, kad šis kursas iš tikrųjų užsibrėžęs sąžiningai pasiekti savo. Bene įdomiausias egzempliorius visoje trasoje buvo iš BTR padarytas drakonas. Jį pastūmėję pirmakursiai pateko į tikrą miltų ir kitų maisto produktų laviną. Ilgas kliūčių ruožas, į pagalbą atėję trečiakursiai, smalsuolių šypsenos – buvau labai patenkintas, kad panašius įspūdžius jau išgyvenau ir kad nereikia būti jų vietoje. Vis dėlto drauge bėgome, drauge prakaitavome, drauge skandavome – darėme viską, kad tik būtų įsimintina. Visi jautėsi linksmai kvaištelėję. Nors dujokaukė buvo nuolatinė naujokų palydovė, o balsai užkimę, šypsenos veiduose negeso. Po visų išbandymų naujesiems kariūnams iškilmingai buvo suteiktas „bambalų“ statusas. Manau, nuskriaus-

tų neliko, juoba kad blogų atsiliepimų girdėti neteko.

Po visų šių išbandymų reikėjo susitvarkyti, nusiprausti. Vėliau – vakarienė ir antroji krikštynų dalis.

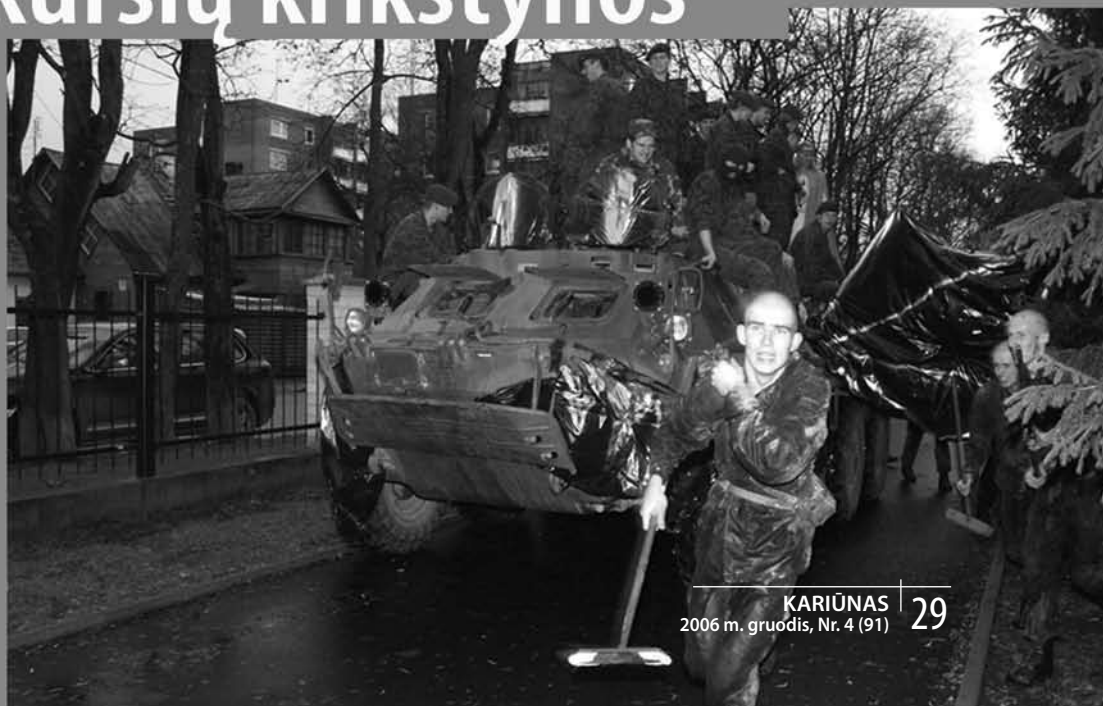
„Bambalai“ buvo parengę pasirodymus. Tad turėjome iš ko pasijuokti. Po to daugelis buvome išleisti į miestą, todėl persirengę patraukėme į naktinį klubą, į ten surengtą „after party“, kur linksminomės, kol reikėjo grįžti į Akademiją.

Tos kelios valandos prabėgo labai greitai. Šokių aikštelė nė minutei nebuvo ištuštėjusi. Visi linksmi, energingi grįžome į Akademiją.

Rytas kažkodėl išaušo labai greitai. Miegoti per daug neteko, tuoj pat reikėjo keltis. Visų judesiai buvo truputį sulėtėję, bet įspūdžių netrūko. Tokia šventė juk pasitaiko tik kartą metuose, kai visi kursai gauna progą artimiau pažinti vieni kitus ir pamatyti kitokius nei kareivinėse veidus – na ir kas, kad visi pirmakursiai buvo pliki ir dėl to juos sunku atskirti, – vis tiek buvo smagu.

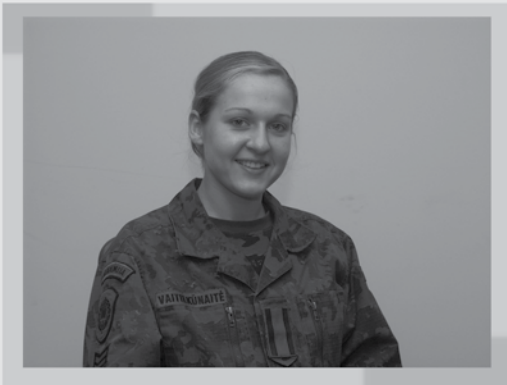
Štai tokios tos krikštynos – graži tradicija. O dar įdomiau, kai tenka ir pačiam dalyvauti – bus su kuo palyginti, kai kitamet jas, galbūt dar šaukesnes, stebėsime.

pirmakursių krikštynos

Kariūnai ar studentai?

Kariūnų tarybos narė kar. Indrė VAITIEKŪNAITĖ

Ir vėl žiema, ir vėl įpusėjo nauji mokslo metai. Kiek jie nauji – kiekvienam spręsti asmeniškai, na, o Kariūnų tarybai jie buvo kupini naujų iššūkių ir idėjų.

Taryba svarsto savo nuostatus, bando juos tobulinti, plečia savo funkcijas, o ten, kur nėra naudos, jas siaurina. Negalvokite, kad tai nuobodu: žodis „funkcija“ – ne vien sausas įrašas kokiame nors dokumente. Tai – plati veikla, o jos rezultatai apčiuopiami.

Neretai kariūnams ir kitiems, išgirdusiems apie Kariūnų tarybą, kyla klausimas: „Ką ji veikia?“ Kaip ir daugelis studentų atstovybių, savo Akademijoje tvarkome organizacinius reikalus, rengiame naujokų krikštynas, kalėdinius renginius, o absolventus palydime į paskutinįjį absolventų vakarą, esame tarpininkai tarp valdžios ir studentų, palaikome ryšius su kitomis aukštosiomis mokyklomis, įvairiuose seminaruose sprendžiame visos Lietuvos studentams aktualius klausimus. Kam šios funkcijos neįdomios, tam ir naudos daug neatnešame, nes esame ne tam, kad būtume, o tam, kad mus įsimintų, kad būtų ką prisiminti išeinantiems ir lengviau gyventi liekantiems.

Kyla klausimas: jei Kariūnų taryba tolygi bet kuriai kitai studentų atstovybei, tai kariūnas studentas ar ne? Daug skirtingų nuomonių, daug diskusijų, juokingų ir nelabai pavyzdžių veda prie išvados, kad esame studentai, pasirinkę vieną iš labiausiai „drausminančių“ specialybių, nors nuomonės šiuo atveju labai aiškiai išsiskiria į du aiškius „taip“ ir „ne“. Bendraudami su kitų aukštųjų mokyklų studentais jaučiamės kiek kitaip nei vien kariūno statusą turintys žmogukai. Be abejo, visur yra sportuojančių,

vaidinančių, dainuojančių, šokančių ir kitaip save išreiškiančių jaunuolių. Žavus, organizuotas ir nelabai, linksmybių ištroškęs, dėl kažko išgyvenantis, nuobodžiaujantis, besimokantis ir ne, kartais sukčiaujantis – nėra skirtumo – toks yra studentas, tokia jo „prigimtis“. Žinoma, nevalia nepastebėti, kad tarp kariūnų ir kitų studentų yra ir daug skirtumų, bet gal todėl ir vadinamės kariūnais. Gyvename kareivinėse, visuomenėje visada pasitempę, vilkime uniformas, esame mokomi mąstyti, elgtis ir kalbėti kaip vadai, kaip lyderiai. Iš tikrųjų darome daug dalykų, apie kuriuos būdami civiliai galėtume tik pasvajoti.

Kad ir kaip ten būtų, apie mus žino visi ir atitinkamai reaguoja, gal kiek perdėtai – bet čia, matyt, slypi atsakymas, – nes mūsų yra šiek tiek mažiau nei kitų universitetų studentų, taigi lengviau įsiminti.

Šiuo metu Kariūnų tarybą sudaro 12 kariūnų ir kariūnių, kitos studentų atstovybės susideda iš kelių dešimčių studentų, o darbo turi nei mažiau, nei daugiau ir vieni, ir kiti. Jei mes mažiau organizuojame, turime aibę kitos veiklos. Savo kasdienį laiką tenka paskirstyti taip, kad jo liktų paskaitoms pasiruošti, sportui ar meninei veiklai, o jeigu dar esi „pagal sąrašą“ išleidžiamas į kokį nors, dažniausiai privalomą, renginį, vargu ar tą naktį išsimiegosi. Nėra ko norėti, pasirinkome tokį kelią, tad reikia juo eiti. Ne veltui po ketverių metų studijų ir pratybų įteikiami du diplomai, tad skųstis tiesiog gėda. Labai gerai, jei kariūnai, laikydamiesi minutės tikslumu sudarytos dienotvarkės, sugeba susitvarkyti ir dar atrasti laiko platesnei veiklai. Būtent tokie kariūnai įsitraukia į Kariūnų tarybos kolektyvą. O veikti čia tikrai yra ką.

Visai neseniai vyko pirmo kurso kariūnų krikštynos. Tokios, bent jau panašios, rengiamos visuose universitetuose. Vienas iš jų Kariūnų tarybai teko ne tik stebėti, bet ir patiems jose dalyvauti. Štai Vilniaus pedagoginio universiteto „fuksus“ vaikė ne jo studentų atstovybė, o Karo akademijos Kariūnų taryba. Tiems, kurie nesu-prato, paaiškinsime, kad pastarosios atstovai nieko neorganizavo, bet paskutinę akimirką tapo savotiškais krikštātėviais, atlikusiais juodą, nors ir linksmą, darbą, nes lakstė kartu su vargšais pirmakursiais pedagogais, keldami jų ūpą, palaikydami bėgimo tempą ir kovos dvasią. Gal ir neblogas pavyzdys, kaip Akademijoje išugdyta fizinė ištvermė ir nugirstos kelios skanduočių eilutės gali pagyvinti kasdienę rutiną.

Tik nuvykę į Pedagoginį universitetą pasijutome akylai stebimi. Neįmanoma neišsiskirti iš minios, kai esi apsilikęs dar visai neseniai pasiūta lietuviška lauko uniforma, kurios rankovės puošia antsiuvai, o rankose senas „kalašnikov dereviannij“. Nuostabos šūksnių netrūko, o Pedagoginio universiteto studentų atstovybė buvo patenkinta, kad į pagalbą atskubėjo ne paprasti persirengėliai, o tikri kariuomenės atstovai. Išsigandę „fuk-sai“ klausė mūsų komandų, o po to įsitikino, kad žmogus su uniforma taip pat žmogus. Teko susipažinti, kartu pasijuokti. Po krikštynų buvome pakviesti į tradicinį pratęsimą, kuris vyko „Forum Palace“ centre, tačiau dėl Karo akademijos ir Vilniaus pedagoginio universiteto studentų atstovybių vadovybių nesutarimo šio malonumo teko atsisakyti, mat kariūnų ilgiau nei iki 21 val. kartais išleisti tiesiog neįmanoma. Skubėdama atgal į Akademiją vis dėlto užsukau atsisveikinti su kai kuriais studentų atstovybės nariais. Nenustebau, kai manęs, apsilikusios civiliniais drabužiais ir kitaip susiukavusios, niekas tiesiog nepažino. Tiesa, tik kelias akimirkas, bet keletą kartų vis dar reikėjo prisistatyti net tokiems žmonėms, su kuriais kalbėjausi vos prieš porą valandų.

Tą dieną tiek Karo akademijos, tiek Pedagoginio universiteto studentų atstovybės įgijo naujos patirties. Universiteto pirmakursiai daugiau sužinojo apie Akademiją, o mane priverė susimąstyti apie kariūnų, kaip studentijos dalies, statusą. Kol kas kariūnai taip ir lieka savitiški studentai. Būtų įdomu išgirsti ir kitų nuomonių, pritariančių ar prieštaraujančių. Kas mano kitaip?

Rudens pratybos Pabradėje

Kar. Martynas VILIMAS

Lapkričio mėnuo, pirmadienio rytas, 9 valanda. Antras kursas išvažiuoja į rudens pratybas: kuprinės idealiai sukomplektuotos, šalmi ant galvų, ginklai rankose – visi pasiruošę.

Lauko pratybos Pabradėje – tai laikas, kai praktiškai taikome Akademijoje įgytas žinias.

Savitės veiklos planas paprastas: ryšių, taktikos, inžinerijos pratybos. Deja, dėl tam tikrų kliūčių buvo atšauktos šaudymo pratybos.

Lauko stovyklą įrengėme greitai, todėl pirmadienio vakarą jau galėjome praleisti gan šiltai prikūrentose palapinėse, nors lauke buvo juntamas žemiškas šaltis.

Antradienis buvo skirtas ryšiams, standartinėms procedūroms ir formalizuotiems pranešimams. Nė vienas kariūnas nepasižymėjo ypatingais ryšininko sugebėjimais, tačiau visas užduotis atlikome gana gerai.

Svarbiausi išbandymai laukė ateityje – dvi ilgos dienos buvo skirtos taktikai. Turbūt nesuklysiu pasakęs, kad visi kariūnai savotiškai jos bijo. Jau antradienio vakarą prasidėjo „neramumai“: buvo paskirti vadai, planuojami žygių maršrutai, rengiami kovos įsakymai – čia niekas nenori suklysti, nes net mažiausia klaidėlė nepraslysta pro budrią „taktiko“ akį.

Per dvi dienas buvo visko: dalyvavome sąlytyje su priešu, žygiavome, nešėme sunkias kuprines, keletą kartų nuklydome nuo numatyto maršruto, tačiau laimingai sugrįžome į stovyklą.

Taktikos pratybų pabaiga mums reiškė ir pratybų pabaigą, nes nebeliko dėl ko nerimauti. Iki grįžimo buvo likę beveik pusantros paros ir tik vienintelės inžinerijos pratybos. Čia ir atsiskleidė pratybų plano nelankstumas: nors inžinerijos pratybas galėjome baigti iki pietų, o per likusį laiką sutvarkyti lauko stovyklą, pagal

pratybų planą turėjome dirbti ne tam, kad pasiektume užsibrėžtą rezultatą, o kad jose išbūtume numatytą laiką.

Šeštadienį iš ryto itin greitai sutvarkėme lauko stovyklą, tačiau vėl teko ilgai ir nuobodžiai laukti, kol atvyks užsakytas transportas ir suvalgytame užsakytus pietus.

Supratingumą parodė taktikos karininkas, kuris pasistengė, kad visi kariūnai po pratybų būtų paleisti namo. Tai pakėlė mūsų nuotaiką.

Manau, kad, nepaisant tam tikrų organizacinių nesklandumų, pratybos tikrai buvo naudingos, nes profesionalumą lemia ne vien teorinės žinios, bet ir praktika.

Kar. Gytis POŽĖRA

Lapkričio 6–11 dienomis dalyvauva lauko pratybose Pabradėje.

Šiais mokslo metais jau pirmąją pratybų dieną mokėmės radijo ryšio procedūrų, antrąją ir trečiąją – vyko taktikos pratybos, per kurias dalyvavome žygyje su transporto priemonėmis ir be jų, paskutinę – inžinerijos pratybos, kurių metu rengėme inžinerines užtvargas, minų laukus.

Šios pratybos išsiskyrė iš kitų ypač blogu oru – visą laiką oro temperatūra svyravo apie nulį, nuolat snigo arba lijo, o ką tik iškritęs sniegas tuoj pat ištirpdamas. Lyg tyčia pats prasčiausias oras pasitaikė per taktikos pratybas, kai buvo rengiamas žygis pėsčiomis ir transportu, nes beveik visą laiką lijo ir visi buvome peršlapę. Per žygį pėsčiomis nors nebuvo taip šalta, nes einant sušyli.

Turbūt vienos įdomiausių – taktikos pratybos, kurių metu buvo surengtas žygis naudojant transportą. Mums tai – visiškai naujas dalykas. Šios taktikos pratybos, palyginti su kitomis analogiškėmis pratybomis, buvo gana lengvos, nes didžiąją kelio dalį įveikėme sunkvežimiais. Blogai tik tai, kad, kaip minėjau, beveik visą laiką lijo ir buvo šalta. Taip pat gaila, kad nebuvo priešo ir, nors turėjome nemažai imitacinių šovinių, nebuvo juk šaudyti. Kita vertus, gerai, kad mažiau reikėjo ginklus valyti.

Tikiuosi, kitos lauko pratybos Pabradėje bus dar įdomesnės.

Raketų bazėje

Kar. Aivaras KLIMAS

Šių metų spalio mėnesį trečio kurso kariūnai buvo išvykę į Radviliškyje įsikūrusį Oro gynybos batalioną (OGB). Ten, Zapalskių kariniame mieste, vyko mūsų mieste pratybos.

Zapalskiuose kažkada buvo įrengta sovietinė zenitinių raketų bazė, todėl pirmąją dieną kariūnai dalyvavo ekskursijoje, kurioje gidas aprodė bazės teritoriją ir šiek tiek apie ją papasakojo.

Antrąją dieną buvo rengiamos įvairios taktikos ir inžinerijos pratybos. Kariūnai įgijo pastatų rengimo gynybai, minavimo, įsiveržimo į pastatus įgūdžių. Daugeliui labai patiko vrs. R. Matuzonio vedamos pratybos, kuriose buvo aiškinama, kaip buitinėmis sąlygomis pasigaminti Molotovo kokteilį.

Įvairios pratybos vyko ir trečiąją dieną. Iš jų pačios įsimintiniausios, ko gero, buvo apgaulingųjų minų rengimo pastatuose pratybos ir požeminės operacijos. Pastarosios vyko buvusioje požeminėje raketų saugykloje, kur buvo sukurta tokioms pratyboms itin tinkama aplinka.

Ketvirtąją dieną kariūnai treniravosi penktadienio, anot kpt. D. Žilio, „mini kompleksinėms“ pratyboms toliau tobulindami jau įgytus įgūdžius. Daug prakaito buvo išlieta, tačiau ne veltui.

O penktadienį prasidėjo kompleksinės pratybos. Jas sudarė puikiai suplanuota ir gerai įvykdyta ataka, kuriai vadovavo kar. A. Macijauskas. Galų gale po atakos visi kariūnai ir priešą imitavę OGB eiliniai susirinko į aptarimą, kuriame analizavo padarytas klaidas. Nors ir pavargę bei mažai miegoję, visi buvo patenkinti ir sutiko su j. psk. D. Putramento nuomone, kuris visus pagyręs pasakė, kad gerai pavykusi ataka – ilgų ir tinkamai atliktų treniruočių rezultatas.

Vietnamo dvikovos NIAT-NAM

Fizinio rengimo katedros lektorius Valerijus KUŠEVIČIUS

Lietuvoje žinomos ir populiaros įvairios Rytų dvikovos rūšys. Daugelis susipažinę su japonų dvikovos rūšimis – *karatėdo*, *aikido*, *džiudžitsu*, *dziudo*, *kinų* – *taičičiuan*, *vingčiun*, *cygun* sistema, taip pat korėjiečių – *tekvondo*.

Nuo 1994 metų Lietuvoje pradėta mokytis Vietnamo dvikovos *niat-nam* technikos. Ši rūšis sudomino tiek šio sporto mėgėjus, tiek specialistus.

Niat-nam mokyklos istorija glaudžiai susijusi su paties Vietnamo, kuriame vyko daug karų ir karinių konfliktų, istorija. Būtent tokiais sąlygomis plėtojosi dvikovos *niat-nam* mokykla.

Pirmą kartą ši mokykla rašytiniuose šaltiniuose buvo paminėta jau XIII–XIV amžiuje. Apie šį laikotarpį dabartinis *niat-nam* mokyklos vadovas profesorius Ngo Suan Bin rašo taip: „Šio laikotarpio Vietnamo istorinis kelias buvo gana sudėtingas, dėl to nėra galimybės tiksliai nustatyti *niat-nam* dvikovos rūšies atsiradimo datos ir mokyklos įkūrėjo vardo... Galima pasakyti, kad šio meno mokymas tapo neatskiriama daugelio vietnamiečių gyvenimo dalimi.“ Dvikovos svarbą Vietnamo kultūriniam gyvenimui taip pat patvirtina faktas, kad nuo senųjų laikų iki XIX a. visi pageidaujantys eiti valstybės tarnautojo pareigas turėjo išlaikyti valstybinius dvikovos egzaminus.

Šiuolaikinėje Vietnamo istorijoje taip pat galima rasti daug šios mažos valstybės heroizmo pavyzdžių, kai ji kovojo prieš tokių šalių kaip Japonija, Kinija, Prancūzija ir JAV intervenciją.

Vietnamo išskirtinė pasipriešinimo taktika buvo partizaninis karas. Siekdami išsaugoti *niat-nam* dvikovos mokyklą nuo okupantų, daugelis Vietnamo meistrų slėpė savo meistriškumo paslaptis. Jos ilgą laiką buvo puoselėjamos siaurame kovotojų rate, perduodamos iš kartos į kartą – mokykla vystėsi kaip „šeimos dvikovos menas“. Tik dabartinio mokyklos vadovo profesorius Ngo Suan Bin dėka ši sistema tapo prieinama visiems besidomintiems šia dvikovos rūšimi. Praėjusio amžiaus devintajame dešimtmetyje Vietnamo sostinėje Hanojuje buvo surengta pirmoji *niat-nam* parodomoji programa. Vietname, taip pat ir užsienyje, buvo išleista daug straipsnių ir knygų apie *niat-nam*. Dvikovos *niat-nam* sulaukė didelio susidomėjimo ir nuo to laiko meistrai pradėjo mokytis šio meno Vietname ir užsienyje.

Taip *niat-nam* dvikovos tapo žinomos ir Lietuvoje. Nuo 1994 metų, į Lietuvą atvažiavus profesorius Ngo Suan Bin padėjėjui meistrui Čan Fu Ky, visiems jomis besidomintiems buvo suteikta galimybė treniruotis, gauti žinių iš patikimo šaltinio. Šiuo metu meistras Čan Fu Ky yra Lietuvos NIAT-NAM federacijos (LNF) kuratorius. LNF buvo įkurta 1999 metais. Ji sujungė kelis klubus, propaguojančius *niat-nam* dvikovas Lietuvoje. LNF prezidentas ir vyriausiasis treneris yra Petras Golovač, turintis daug Rytų dvikovos treniravimo patirties.

Niat-nam dvikovose derinamos įvairios smūgių rankomis ir kojomis technikos, grumtynės artimojoje ko-

voje ir gulint, veiksmai su tradiciniais ginklais. Taip pat daug dėmesio skiriama sveikatingumui.

Niat-nam technikos ypatumai – skirtinga kovos taktika. Naudojamos kumščių – *tai-kuen*, tigo – *tai-čao*, gyvatės – *tai-sa*, rankos-kardo – *tai-dao* – kovos technikos. Kumščių kovos technika – kieta ir tiesi – ją gali taikyti fiziškai stiprus ir tvirtas kovotojas. Tigo technikos pagrindas – griebimo ir laužimo veiksmai, staigūs, netikėti smūgiai. Ją galima taikyti artimojoje kovoje ir grumtynėse. Gyvatės technikai būdingi apgaulingieji ir netikėti puolimo – smūgių į jautrias ir gyvybiškai svarbias priešininko kūno vietas – veiksmai, atsitraukimai nuo atakos linijos. Ją gali naudoti greitas ir vikrus kovotojas rungdamasis su sunkesniu ir stipresniu priešininku. Rankos-kardo technika imituojami kardo judesiai, derinami tiesūs ir staigūs veiksmai, netikėtos smūgių atakos į gyvybiškai svarbias priešininko kūno sritis – ją patogiau naudoti,

kai priešininkas aukšto ūgio. Visoms šioms technikoms perprasti *niat-nam* mokykla naudoja daugybę specifinių *kuen* judesių kompleksų, derinančių puolimo ir gynybos taktikas. Ypač sudėtingi yra aukšto meistriškumo lygio *kuen*, pavyzdžiui, *ma-kuen* – „šmėklų *kuen*“, *ao-kuen* – „netikras *kuen*“, *hoa-kuen* – „žydėjimo *kuen*“, kuriems būdingi originalūs taktiniai veiksmai. Kiekvienas *kuen* kompleksas gali būti sudarytas iš 100–200 fragmentų, kurie savo ruožtu susideda iš kelių judesių arba smūgių.

Mokantis *niat-nam* atliekama daug pratimų su tradiciniais ginklais: ilga lazda, įvairių formų kardais, trumpomis lazdomis, kirviu ir kitais. Šie ginklai naudojami kaip būdas „pailginti“ rankas, suteikti joms aštrumo, kietumo ir judrumo. Šiuolaikinėmis sąlygomis technika naudojant tradicinius ginklus padeda sustiprinti kovotojo kūną ir dvasią.

Niat-nam mokykloje yra daug įvairių rūšių sveikatinimo (bendrojo lavinimo – jėgos, greičio, lankstumo ir akrobatikos), taip pat specifinių kvėpavimo ir susitelkti padedančių, kovotojo psichofizinei būklei optimizuoti skirtų, pratimų.

Kadangi *niat-nam* technika universali, ji naudojama ir kitose kovos mokyklose, taip pat įtraukta į specialiujų pajėgų kovos arsenalą.

Lietuvos karo akademijos Fizinio rengimo katedros lektorius Valerijus Kušelevičius yra išlaikęs *niat-nam* kvalifikacinius egzaminus ir turi trenerio licenciją. Jo vedamose pratybose kariūnai išmėgina ir šios dvikovos technikas.

Kituose leidiniuose mes daugiau Jums papasakosime apie *niat-nam* ir jo raidą Lietuvoje.

Daugiau informacijos apie Vietnamo dvikovas *niat-nam* Jūs galite rasti interneto svetainėje www.nhatnam.lt.

Poezija

Dar nesibaigė taurėje vynas
Ir dar žemę gaubia naktis,
Aš prašau Tavęs – neišeiki,
Leisk dar kartą pažvelgt į akis...

Leisk dar kartą Tave apkabinti,
Kol nebunda pirmi spinduliai,
Pabučiuoti stipriau, nei kadaise,
Sapno skraiste apgaubti lengvai...

Tai kodėl gi skubi taip išeiti?
Kokia slegia Tave tuštuma?
Tarsi nori ir vėl Tu išgirsti,
Kaip aš laikiu Tavęs naktyje...

Pasilik... – aš kuždu Tau išeinant.
Dar ne laikas, dar rytas toli.
Juk nesibaigė taurėje vynas
Ir dar gaubia žemę naktis.

Tu paklausei, kas yra mylėti.
Aš sakau, kad tai – delnai delnuos,
Kai paėmusi tavus į savo ranką
Laimingiausia aš pasaulyje jaučiuos.

Tu paklausei, kur mes galim eiti.
Aš sakau, kad skirtumo nėra –
Galim nors ir į pasaulio kraštą,
Jei tik ten mes būsime šalia.

Tu paklauski dar ko nors, mielasis,
Man atsakymų ieškoti nesunku –
Duoki delną, ženk dar vieną žingsnį,
Ir ieškokime kartu naujų minčių...

Aš dar nemiegu, dar esu gyva,
Dar nenugrimzdo siela į bedugnę,
Ir vis dar skamba širdyje malda,
Užkurdamą vilties mažytę ugnį...

Bet kartais norisi užmerkt ramiai akis
Ir nebejausti pykčio arba skausmo,
Bet kol ji skamba, tol gyva viltis,
Nors nebėra joje ankstesnio džiaugsmo.

Nors nebelieka nieko, ji skambės
Širdy, užkurdamą vilties mažytę ugnį...
Ji vers kartot, kad dar esu gyva,
Dar nenugrimzdo siela į bedugnę...

Tu pasakyk, kokia turėčiau būti,
Kad būčiau Tau geriausia iš visų.
Tu pasakyk, ką aš turiu daryti,
Kad nekartočiau vėl senų klaidų.

Ir kaip man jaustis, kai vėl Tu praeini
Nepastebėdamas šviesos manų akių.
Ir ką galvoti, kai Tu vėl šypsaisi
Net nežinodamas, Tave kaip branginu...

Tu pasakyk... O gal ir ne – tylėki
Ir nežlugdyk užgimusios vilties!
Tik leisk nebyliai vien Tave mylėti
Ir siekti lyg negęstančios žvaigždės...

Kar. Julia KRAUKLIS

2006-10-01 mjr. Evaldas Butkus iš LKA S-2 skyriaus viršininko pareigų paskirtas kariuomenės vado žinion.

2006-10-06 plk. Itn. Olegas Kirjanovas iš Neakivaizdinių studijų ir kvalifikacijos kėlimo kursų skyriaus viršininko pareigų išleistas į atsargą.

2006-11-27 mjr. Svajūnas Papiliauskas iš LK Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo viršininko pavaduotojo žvalgybai pareigų perkeltas į LKA Kapitonų kursų vyriausiojo instruktoriaus žvalgybai pareigas.

2006-12-19 kpt. Vytautas Mackonis iš LKA Neakivaizdinių studijų ir kvalifikacijos kėlimo kursų skyriaus kvalifikacijos kėlimo kursų karininko pareigų paskirtas kariuomenės vado žinion.

2006-12-18 mjr. Darius Seibutis iš LK Materialinių resursų departamento Logistikos situacijų centro Tarptautinės logistikos poskyrio viršininko pareigų perkeltas į LKA Kovinio aprūpinimo katedros Logistikos sekcijos viršininko pareigas.

2006-12-18 mjr. Eimantas Juodzevičius iš LKA Kovinio aprūpinimo katedros Logistikos sekcijos viršininko pareigų paskirtas kariuomenės vado žinion.

2006-10-18 Genovaitė Laugalienė iš LKA Užsienio kalbų katedros vedėjo-lektoriaus pareigų perkelta į LKA Užsienio kalbų instituto direktoriaus pareigas.

Plk. Arūnas Balčiūnas už nuopelnus Lietuvos šaulių sąjungai – Šaulių žvaigžde

Vrš. Edmondas Katinauskas, vrš. Sergejus Romaška, vrš. Algimantas Zurba už iniciatyvumą, sumanumą, siekį tobulėti, nepriekaištingą ir stropią tarnybą krašto apsaugos sistemoje – Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“

Mjr. Aristidas Gerasimavičius už pavyzdinę tarnybą, profesionalumą, iniciatyvą bei asmeninį indėlį stiprinant krašto apsaugos sistemą Lietuvos karių dienos proga – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“

Mjr. Jonas Bukas už ypatingus nuopelnus ir asmeninį indėlį plėtojant bei stiprinant Krašto apsaugos savanorių pajėgas – Krašto apsaugos savanorių pajėgų moneta

Plk. Itn. Olegas Kirjanovas už ilgametę ir nepriekaištingą tarnybą, puikų darbo organizavimą, iniciatyvą, profesionalumą ir asmeninį indėlį kuriant ir plėtojant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją apdovanotas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka.

Kpt. Tomas Stankevičius, kpt. Artūras Dubovskis, j. psk. Šarūnas Beiliūnas, vrš. Alvydas Veršila, Zinovijus Gricko už pavyzdinę tarnybą krašto apsaugos sistemoje, profesionalumą bei iniciatyvą Lietuvos karių dienos proga apdovanoti Lietuvos kariuomenės vado padėkos raštu.

Andrius Mika – Metų jaunuolis savanoris

*Karo akademijos muziejaus vedėja
Rozvita VAREIKIENĖ*

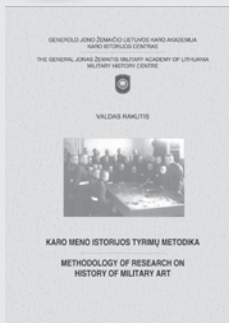
Gruodžio 5 d. Vilniuje pirmą kartą buvo paminėta Tarptautinė savanorių diena. Metų jaunuolio savanorio titulą laimėjo Karo akademijos II kurso kariūnas Andrius Mika. Šį garbingą apdovanojimą jis priėmė iš Tomo Šerno, vienintelio Medininkų tragedijos liudininko, rankų.

Dar mokykloje Andrius dalyvavo Telšių vyskupijos jaunimo centro savanoriškoje veikloje, o įstojęs į LKA jau pirmaisiais metais įsitraukė į Paramos vaikams centro „Big Brothers, Big Sisters“ programos veiklą. Baigė savanorių kursus ir dabar globoja savo mažąjį draugą. Vienintelį vasaros atostogų mėnesį jis taip pat skyrė vaikams. Savanoriu vadovu dirbo jaunųjų ateitininkų stovykloje Berčiunuose, po to – oro skautų stovykloje. A. Mika yra A. Arbačiausko oro skautų draugovės Vilniaus miesto vadovas.

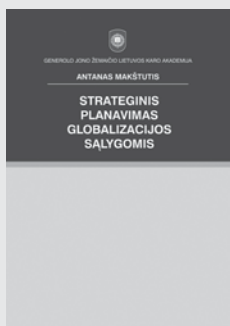
Savanoris – tai žmogus, kuris suvokia, kad yra atsakingas už savo bendruomenę ir valstybę, kuris duoda ir nieko mainais už savo darbą bei laiką neprašo.

Kariūno Andriaus Mikos savanoriška veikla liudija Lietuvos kariuomenės, mūsų karininkų požiūrį į jaunuomenės ugdymą žadinant tautinę savimonę, formuojant teigiamą požiūrį į karo tarnybą ir kariuomenę, skiepijant pilietinės atsakomybės jausmą.

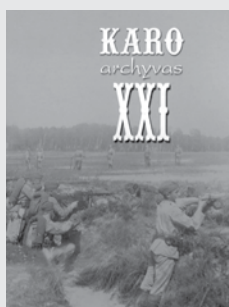

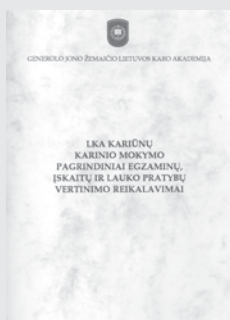
Rakutis V. Karo meno istorijos tyrimų metodika (lietuvių ir anglų kalbomis). Karo istorijos centras. 64 p.

Makštutis A. Strateginis planavimas globalizacijos sąlygomis. 168 p.

Karo archyvas. T. XXI. Mokslinis redaktorius ir sudarytojas G. Surgailis. 424 p.

LKA kariūnų karinio mokymo pagrindiniai egzaminų ir lauko pratybų vertinimo reikalavimai. 44 p.

Spalis 10–13 d.

Oficiali Karo akademijos delegacija lankėsi Didžiosios Britanijos Sandhursto karališkojoje karo akademijoje.

Spalis 14 d.

Akademijoje įvyko iškilminga 48 pirmo kurso kariūnų priesaikos ceremonija.

Spalis 16–18 d.

Akademijoje su oficialiu vizitu lankėsi Gruzijos nacionalinės karo akademijos viršininkas plk. Koba Lachkepanis, viršininko pavaduotojas plk. Roinas Pailodžė, Kapitonų karjeros kursų viršininkas plk. ltn. Davidas Maglakelidžė, Tarptautinių ryšių ir euroatlantinės integracijos departamento vyresnioji karininkė kpt. Lela Chikovani.

Spalis 18 d.

Vyko seminaras „Informacinių technologijų diegimas kariuomenės bibliotekose“.

Spalis 26 d.

Vyko kvalifikacijos kėlimo seminaras dokumentų tvarkybos klausimais „Dokumentų rengimas ir elektroninių dokumentų valdymas“.

Spalis 27 d.

Baigėsi 2 savaičių (80 val.) trukmės administravimo kursai. Juose dalyvavo 10 karininkų iš įvairių Lietuvos kariuomenės dalinių.

Lapkričio 1–3 d.

Akademijos atstovai dalyvavo Danijos karališkosios karo akademijos surengtoje konferencijoje „Baltijos lyderis“.

Lapkričio 7 d.

Austrijos nacionalinėje gynybos akademijoje, Vienoje, LKA Humanitarinių mokslų katedros doc. Audronė Petrauskaitė dalyvavo mokslinėje konferencijoje „Kultūriniai skirtumai ir ypatumai šiuolaikinėje visuomenėje“.

Lapkričio 8–10 d.

Oficiali Akademijos delegacija lankėsi Minske, Baltarusijos karo akademijoje.

Lapkričio 14 d.

Akademijos darbuotojai ir kariūnai lankėsi Vytauto Didžiojo karo

muziejuje, kur buvo atidaryta paroda Vengrijos sukilimo 50-mečiui paminėti.

Lapkričio 15 d.

73 kariūnai Akademijoje Kraujo donorystės dieną davė kraujo.

Lapkričio 16 d.

Vyko pirmakursių krikštynos.

Lapkričio 21 d.

Surengtas seminaras „Vado lyderio ugdymas“.

Lapkričio 22–23 d.

Vyko Karių dienos renginiai.

Lapkričio 27 d.

Akademija kartu su Vilniaus pedagoginio universiteto atstovais Dieveniškėse, Žemės ūkio mokykloje, dalyvavo renginyje „Kad Lietuva neišsivaikščiūt“.

Gruodžio 1 d.

Akademijos organizuojamose pratybose lankėsi Švedijos Eksjo inžinerijos mokyklos instruktoriai.

Gruodžio 3–5 d.

Lankėsi Kroatijos karo akademijos Mokymo ir rengimo valdybos vadas gen. mjr. Mirko Šundovas, kiti šios akademijos atstovai.

Gruodžio 6 d.

Įvyko praktinis seminaras „Lietuvos taikoma karių mokymo metodika“.

Gruodžio 8 d.

Jėgerių batalione koncertavo „Kariūno“ vokalinė grupė.

Gruodžio 11–14 d.

Akademijoje lankėsi Čekijos gynybos universiteto dėstytojai: Ekonomikos ir vadybos fakulteto prodekanas kpt. dr. Pavelas Foltinas, doktorantai lt. Martinas Volkovskis ir lt. Miroslavas Ovesnis.

Gruodžio 14 d.

Vyko Baltijos šalių oro pajėgų kapitonų kursų išleistuvės. Kursus baigė 15 klausytojų: 5 Lietuvos, 5 Latvijos ir 5 Estijos KOP karininkai. Kursai skirti karininkams, galintiems eiti KOP padalinio skyriaus viršininko arba štabo karininko pareigas. Paskaitas skaitė ir pratybas vedė ne tik Kapitonų kursų instruktoriai, bet ir Sausumos, Jūrų ir Oro pajėgų karininkai, Karo akademijos dėstytojai, KAM departamentų ir tarnybų specialistai, Lietuvos aukštųjų mokyklų lektoriai, 7 Danijos karališkosios oro pajėgų akademijos dėstytojai.

Gruodžio 14 d.

Baigėsi tarptautiniai anglų kalbos kursai.

Gruodžio 15 d.

Pristatyta plk. Jurgio Norgėlos knyga „Naujausiųjų laikų kariniai konfliktai 1945–1991“ ir NATO terminų aiškinamasis žodynas.

Gruodžio 16 d.

Vyko kalėdinis vakaras, skirtas Paramos vaikams centro programos „Big Brothers, Big Sisters“ dalyviams.

Gruodžio 16 d.

Surengta kalėdinė išvyka į Kuršėnų vaikų globos namus.

Gruodžio 20 d.

Ramovėje vyko tradicinis kariūnų kalėdinis vakaras.

Gruodžio 22 d.

Kapitonų kursų (jaunesniųjų štabo karininkų) klausytojų išleistuvės.

Gruodžio 28 d.

Akademijos ramovėje vyko tradicinis Karo akademijos bendruomenės naujametis vakaras.

Parengė Eglė TRATAITĖ

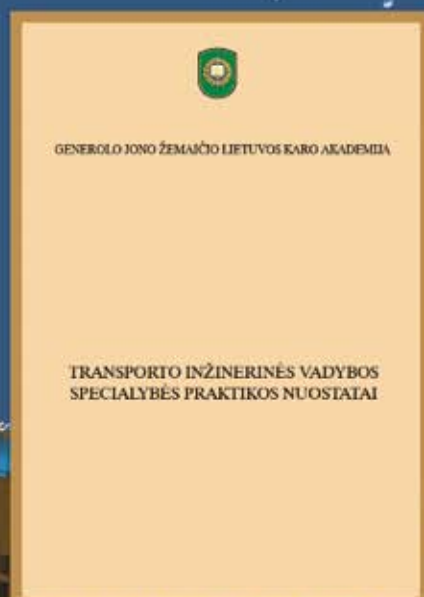
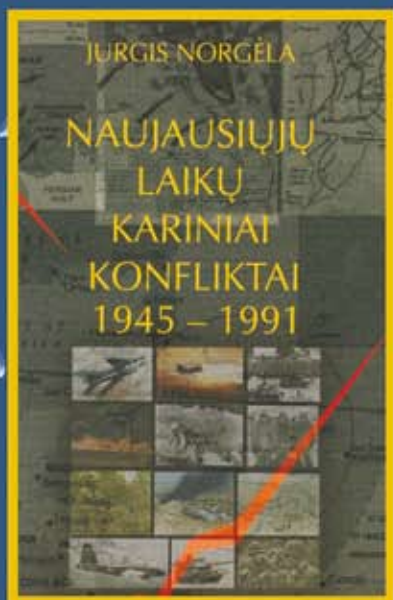
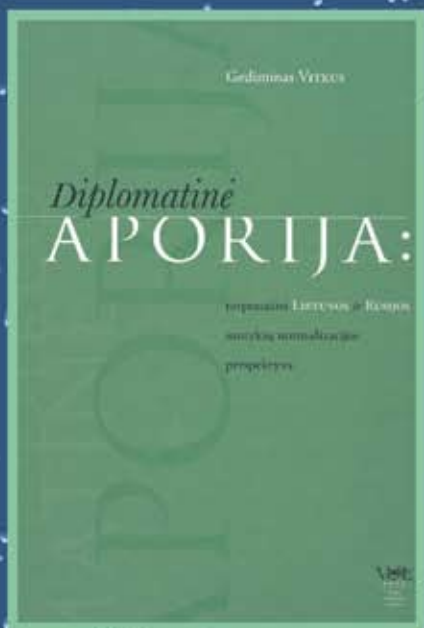

LIETUVOS KARIOMENĖS ISTORIJA

Juozas Vijeikis

ĮMONIŲ VALDYMAS

Naujos knygos

2007